

Staten scorer 2,2 mia. kr.
på nye mobilfrekvenser

To ud af tre borgere
roser borgerblikket

kit
magasinet

Maj 2019 / ISSN 1399-7947

TEMA

TELEMEDICIN

Den nye måde at digitalisere på

Regioner og kommuner vælger
den samme løsning

Staten henter
2,2 mia. kr.
på fremtidens
mobilfrekvenser

SIDE

6

Nye tider på
teleområdet

SIDE

10

Kun hver femte kommune
har en plan for mobil -
og bredbåndsdekning

SIDE

12

kit magasinet

Udgiver: KIT@
- Kommunale It chefer.
Formand: Henrik Brix, Favrskov Kommune

For information om foreningen,
medlemskab samt
abonnement se www.itchefer.dk

Redaktion: Flemming Kjærdsdam,
telefon 4026 3615, flemming@kjaersdam.dk

Redaktionsudvalg:
Henrik Brix, Favrskov Kommune
Britt Christensen, Frederikssund Kommune
Poul Venø, Herning Kommune
Flemming Kjærdsdam
Louise Andersen

Annoncer:
Louise Andersen,
Koncept, telefon 3190 1155
la@koncept-net.dk

Layout: www.hillerup.com
Tryk: Jørn Thomsen A/S Oplag: 5.000

www.kitmagasinet.dk

Forsidefoto: Tom Jersø, Rigsarkivet

Ny pagt om
digitaliseringen

SIDE

14

Rodeotyren skifter navn
til Platformen Arena

SIDE 16

To ud af tre borgere roser
kommuner
for "Borgerblikket"

SIDE 18

66 kommuner sammen
om ny rammeaftale med
Microsoft software

SIDE 22

Brug af åbne data kræver
tæt dialog mellem kommuner
og virksomheder

SIDE 24

TEMA

TELEMEDICIN

KOL-patienter bliver
grundlaget for telemedicin SIDE 26

Telemedicin er en ny model
at digitalisere i fællesskab på SIDE 26

98 kommuner og fem regioner
har peget på samme leverandør
i fællesskab på SIDE 28

KOL er kun det første skridt
på vejen for telemedicin SIDE 30

Sundhedsøkonom kritiserer
business cases bag telemedicin SIDE 32

Fælles Servicecenter
for Telesundhed i Midtjylland SIDE 34

Et marathon i
hacking hedder
selvfølgelig et
hackathon SIDE 36

NOTER

SIDE 38

Læs mere på ski.dk

Har du brug for it-konsulenthjælp til udvikling, implementering og drift?

Så kan du med fordel købe it gennem SKI's rammeaftaler. Vi sikrer dig ikke bare en attraktiv it-løsning, men også en palet af konsulentaftaler, der dækker bredt. Du kan blandt andet købe it-konsulenter på timebasis.

Derfor skal du vælge 02.17:

- Udførende it-konsulenter
- 15 leverandører
- 14 ydelesesområder
- Direkte tildeling
- Mulighed for teknisk dialog
- Gode timepriser med mulighed for rabat
- Kan opsiges med 10 dages varsel

Kontakter

Lars Grelck
Chefkonsulent
Telefon: 23 43 55 75
e-mail: lgr@ski.dk

Leon Johansen
IT-forretningsudvikler
Telefon: 40 60 70 50
e-mail: lkj@ski.dk

Anders Lisby Madsen
Kontraktansvarlig
Telefon: 22 14 36 45
e-mail: alm@ski.dk

Mette Løvenbalk Thygesen
Chefkonsulent
Telefon: 20 72 80 62
e-mail: mlt@ski.dk

Digitaliseringen skifter gear

Digitaliseringen skifter gear og kommunerne er medvirkende til at rykke digitaliseringen fremad.

Kit-Magasinet, som er et magasin om offentlig digitalisering, har mange gange beskrevet de digitale indsatser i kommuner, som er med til at effektivisere og skabe resultater. Vi har også på denne plads skrevet en del om de mange digitale samarbejder på tværs af kommunerne. Men lad os for en ordens skyld repetere rejsen hertil.

I 2007 blev Kommunalreformen gennemført med 66 fusioner af kommuner. Det førte til større kommuner og større it-organisationer, og lærte os at lægge systemer og afdelinger sammen. Det var version 1.0 af digitaliseringen.

Fire-fem år senere begyndte de tværgående samarbejder. Først og fremmest med etableringen af KOMBIT i 2009, som et fælleskommunalt initiativ, etableringen af IT-Arkitekturrådet og den fælleskommunale rammearkitektur, som grundlag for kommunernes, KL's og KOMBITs arbejde med monopolbruddet og styringen af den kommunale digitalisering. Der bliver i disse år startet en række samarbejder. OS2, Den Digitale Hotline i Østjylland, DIGIT på Sjælland, Den Storkøbenhavnske Digitaliseringsforening, IT-forsyningen i Egedal, det nordsjællandske digitaliseringssamarbejde, businessregioner i Midt- og Nordjylland for nu at nævne nogle.

Og undskyld, hvis jeg har glemt nogen.

Fælles for fællesskaberne er bevidstheden om den fælles arkitektur og de fælles standarder. De lever og har det godt i fællesskaberne. Der bliver arbejdet aktivt med rammearkitektur, støttesystemer, åbne API'er m.m. i alle kommuner og fællesskaber. Til gavn for både borgere, medarbejdere og effektiviteten.

Fællesskaberne har flyttet digitaliseringen i den rigtige retning, og plantet de tværgående samarbejder solidt på landkortet. Men det var ikke alle kommuner der var med. Det var spredt ud over landet, men der var også huller. Det var version 2.0.

Version 3.0

Nu skifter digitaliseringen gear til version 3.0. Det omfatter bl.a. en opbrydning af "ejerskaber". Bestyrelsesmedlem, Poul Venø, som sidder med i Energistyrelsens Telebrancheforum, fortæller, at der er "opbrydning af ejerskaber" på vej på teleområdet i forbindelse med de nye samarbejder, der er sat i gang som udløber af Teleforliget fra sidste år.

Inden for telemedicin oplever vi, at 98 kommuner og fem regioner har indkøbt den samme medarbejderløsning i to store indkøbsfællesskaber i vest og øst. Og fælles infrastruktur i et samlet udbud med alle 98 kommuner og fem regioner. Det er intet mindre end historisk. Kommuner og regioner er i fuld gang med at gøre sig klar til udbredelsen af telemedicin til patienter med kroniske sygdomme. Indkøbene af de telemedicinske løsninger i to store fællesskaber er en ny model at digitalisere på tværs af sektorer – altså på tværs af regioner og kommuner. Der åbner sig nye muligheder for bedre, billigere og mere ensartet digital udvikling i de kommende år, hedder det fra FUT.

Ved kommunalreformen i 2007 havde Danmark 23 elektroniske patientjournalssystemer. Nu har vi to og sammenhængene har aldrig været bedre selvom der stadig er noget tilbage at ønske. Og de store fællesskaber arbejder i samme retning. Digitaliseringen skifter gear. Det er version 3.0.

«««

Staten henter 2,2 mia. kr. på fremtidens mobilfrekvenser

Fire teleselskaber har betalt 2,2 mia. kr. for at få retten til at bruge en række nye frekvenser til at udvide mobildækningen i Danmark. I alt 19.000 adresser, 212 steder i landet, får nu bedre mobildækning. Implementeringen skal være i mål senest i april 2022. Pengene, som de fire teleselskaber har betalt, ryger direkte i statskassen.

Statskassen fortsætter med at hente mia. af kroner ind på frekvensauktioner. Staten har hentet 2,2 mia. kr. på en ny auktion. Ifølge direktør Jakob Willer, Teleindustrien, er det "et afsindigt højt beløb at trække ud af kredsløbet".

Energi- Forsynings- og Klimaministeriet afsluttede sin budrunde på 700 MHz, 900 MHz og 2300 MHz mobilfrekvenser i marts måned med en indtægt på 2,2 mia. kr. i statskassen. Frekvensauktionen giver de fire teleselskaber ret til at bruge frekvenserne 15-20 år frem. Frekvenserne kan bl.a. bruges til de kommende 5G netværk.

TDC, som er landets største teleselskab, skal betale 1,6 mia. kr., mens 3 lægger 485 mio. kr. og Telenor/Telia, som driver det fælles TT-mobilnet i Danmark, skal betale 107 mio. kr. Telenor/Telia har valgt kun at byde på to af de udbudte frekvenser, 700 MHz og 900 MHz, fordi selskaberne mener at have kapacitet og dækning nok i deres nuværende netværk.

Auktionen var opdelt i 20 frekvensblokke (se skema red.) i 700-, 900- og 2300-MHz-frekvensbåndet. TDC har vundet 14 af blokkene, som er det maksimale antal TDC kan anskaffe.

Fokus på dækning

I foråret 2017 sagde teleminister Lars Chr. Lilleholt (V): "Når vi udbyder mobilfrekvenser fremover, stiller vi krav om dækning. Og netop dét er det vigtigste. Der skal være større fokus på en bedre dækning frem for, hvad det giver i indtægt".

Både telebranchen og en række erhvervsorganisationer har tidligere klaget over, at statens frekvensauktioner tager penge fra teleselskaberne til udbygning af telenettene. Frekvenserne, som teleselskaberne betaler for at bruge, indeholder ingen udbygning af telenettene. Der har i mere end 20 år været en politisk diskussion om, hvorvidt pengene, som staten indkasserer ved auktioner skulle øremærkes teleområdet, så både teleselskabernes kunder og teleselskaberne ville få glæde af dem. Men heller ikke denne gang lykkedes det. Pengene havner stadig i statskassen og er uden for rækkevidde. Det er alene politikerne, der bestemmer, hvilke huller der skal lukkes med disse penge.

Direktør Jakob Willer, Teleindustrien: "Den ambition, som ministeren gav udtryk for dengang, om mere fokus på dækning frem for indtægter, er kun delvist lykkedes. Sagen er, at der er kommet 2,2 mia. kr. ind på mobilfrekvenser, og det synes vi er et afsindigt højt beløb. Grundlæggende vil teleselskaberne hellere bruge disse mange penge til at bygge infrastruktur med. Det er et meget stort beløb at trække ud af kredsløbet."

"Den anden ting er, at det ikke lykkedes at afsætte en del af dækningskravene på 2300 MHz. Vi advarede mod de dækningskrav, da vi syntes de var for skrappe. Det var krav om høje hastigheder på yderligt placerede adresser. Der skal være en sammenhæng mellem de hastighedskrav man stiller, markedet og det, der er teknologisk muligt. Da skulle man have lyttet mere til Teleindustrien. Resultatet er, at 2300 MHz frekvenserne stort set ikke er blevet afsat," siger Jakob Willer.

Hvorfor genopfinde den dybe tallerken, når det gælder digitalisering?

Det behøver du nemlig ikke.

I KOMBIT Videncenter finder du fælleskommunal it-viden, du kan bruge til noget. Vi har samlet kommunernes erfaringer, eksempler og værktøjer, så du kan spare tid og penge.

Du kan bl.a. finde kommunale projektmodeller, skabeloner for databehandleraftaler, drejebog for kontrakt- og leverandørstyring, GDPR-værktøjer og meget, meget mere.

Og i 2019 kommer der endnu mere til.

Se mere på kombit.dk/videncenter

KOMBIT
VIDENCENTER

Fra TV til mobil

Frekvensen på 700 MHz har ikke hidtil været brugt til mobiltelefoni og mobildata, men har været brugt til tv-signaler (boxerfrekvensen rød). De nye licenser gælder i 20 år til 700 MHz og 15 år til 900 MHz, oplyser Telia, som sammen med Telenor siger, at de har det bedst udbyggede mobilnet i Danmark med 4.300 maste- og antennepositioner.

TDC oplyser, at selskabet frem mod 2030 betaler i alt 1,6 milliarder kroner til staten for frekvenser. Ingen af selskaberne har valgt at kommentere beløbsstørrelsen i deres første udmeldinger, hvor de alle blot udtrykker tilfredshed med at have skaffet sig, hvad de har brug for i deres fortsatte udbygning.

«««

De tre mobilselskaber vandt følgende:

	700 MHz	900 MHz	2300 MHz	SDL 700 MHz	Antal dækningsområder	Pris
Hi3G	2x10	2x10	0	0	67	485.233.000
TDC	2x15	2x10	60	20	79	1.619.599.000
TT-N	2x5	2x10	0	0	66	107.600.000
						I alt 2,214 mia. kr.

Kilde: Energistyrelsen

Energistyrelsen opsummerer auktionen på følgende måde:

- Auktionen har givet en balanceret fordeling af 900 MHz-frekvensbåndet.
- Alle selskaberne har vundet frekvenser i 700 MHz-frekvensbåndet.
- Det primære dækningskrav (212 områder) er blevet afsat, og alle selskaberne har påtaget sig en del heraf.

Om dækningskravet i 700 MHz- og 900 MHz-frekvensbåndene

- Der er stillet dækningskrav i 212 udvalgte områder, der giver adgang til hastigheder på mindst 30 Mbit/s download og 3 Mbit/s upload samt taledækning.

- De 212 områder fordeler sig over ca. 2.700 km², hvilket svarer til seks pct. af Danmarks samlede areal.

- Der er ca. 19.000 boliger, virksomheder og sommerhuse i de 212 områder, som vil opleve forbedret dækning som følge af auktionens resultat.

- Dækningskravene skal senest være opfyldt i april 2022.

”

2,2 mia. kr. er et afsindigt højt beløb at trække ud af kredsløbet.

Jakob Willer, Teleindustrien

TDC skifter over til Ericsson:

Det bliver svenske Ericsson og ikke kinesiske Huawei, som skal udbygge TDCs net, og som skal erobre 5G-mobilmarkedet herhjemme og levere lynhurtige mobildataforbindelser til hele Danmark senest i slutningen af 2020.

Ericsson er igen hovedleverandør til TDC, som svenskerne var det frem til 2014, da Huawei overtog en seksårig aftale til 4 mia. kr. TDCs nye aftale med Ericsson løber til udgangen af 2023, og svenskerne skal ud over at bygge 5G-nettet også vedligeholde og udbygge det nuværende 4G-mobilnet, som Huawei de seneste år har stået for.

BORGERNE ER KLAR TIL VIDEO, ER I?

I Danmark har vi et af verdens bedste sundhedsvæsener. Vi passer på hinanden, både når vi bliver syge og gamle. Men udsigten til flere ældre og kronikere sætter vores nuværende sundhedssystem under pres. Vi må tænke i nye måder at effektivisere vores sundhedsvæsen på. Politikere og eksperter peger på digitalisering som svaret. Telemedicin er nøglen til fremtidens sundhedsydelser.

- ☐ Er jeres kommune begyndt at anvende videokald til borgerne?
- ☐ Stiller jeres borgere krav til, at kommunen er mere online?
- ☐ Kan I monitorere jeres kronisk syge borgere i deres hjem?

Telemedicin er med til at engagere borgerne, så de tager medansvar for deres egen behandling, forebyggelse og træning og bliver bedre til at mestre deres liv.

KOM I GANG MED TELEMEDICIN MED KMD NEXUS:

- ☐ Videomøder og onlinekonsultationer
- ☐ Sikrer, at borgernes data er tilgængelige på tværs af fagområder, og I undgår siloer
- ☐ Borgeren kan selv taste sine sundhedsdata ind i systemet
- ☐ Tryk implementeringsplan, der får både borgere og medarbejdere med om bord

KMD har udviklet digitale løsninger sammen med kommunerne gennem de sidste 40 år, og vi er naturligvis med på den digitale sundhedsdagsorden. KMD Nexus er en åben digital platform, der understøtter jeres social- og sundhedsydelser.

Læs mere på [KMD.dk/telemedicin](https://kmd.dk/telemedicin)

Nye tider på teleområdet

Der er igangsat en række initiativer som skal forbedre samarbejdet mellem teleleverandører og kommuner, regioner og stat. Det er nye tider på teleområdet.

I kølvandet på de netop overståede frekvensauktioner, betegner it- og digitaliseringschef i Herning Kommune, Poul Venø, der også er med i Energistyrelsens Telebrancheforum, at der er en "opbrydning" i gang på teleområdet. På det seneste møde i Telebrancheforum er der sat en række nye initiativer i gang, som skal forbedre samarbejdet imellem teleindustriens aktører og kommuner, regioner og stat.

Poul Venø: "Jeg oplever en opbrydning nu. Leverandører, kommuner og regioner er ved at finde sammen om den fælles dagsorden, at en aktiv telepolitik er til gavn for borgere og virksomheder. Vi skal ikke fortsætte kampen om at beskytte særinteresser. Jeg mærker en slags opbrydning af ejerskaber. Det nytter ikke, at vi som kommuner sætter en for høj pris på leje af jord til en mobilmast, hvis det betyder, at et yderligt område i kommunen skal leve med dårlig mobildækning. Det vigtigste er, at teleselskaber, energiselskaber og kommuner finder sammen om at sikre god mobildækning og tidssvarende internet til borgere og virksomheder. Vi er sat i verden for at servicere dem."

"Omvendt nytter det heller ikke, hvis teleselskaberne og energiselskaberne ikke lytter til kommunerne og kun følger deres egne udbygningsplaner. Al den snak om, at det er min mast, mine kabler og min jord, duer ikke. Det er ved at gå op for aktørerne, at vi ikke når i mål med at servicere borgerne og virksomhederne, hvis det fortsætter. Alle er ved at løsne op her. Det handler om at levere digital infrastruktur til gavn for borgerne og virksomhederne. Jeg synes, vi trækker i samme retning," siger Poul Venø.

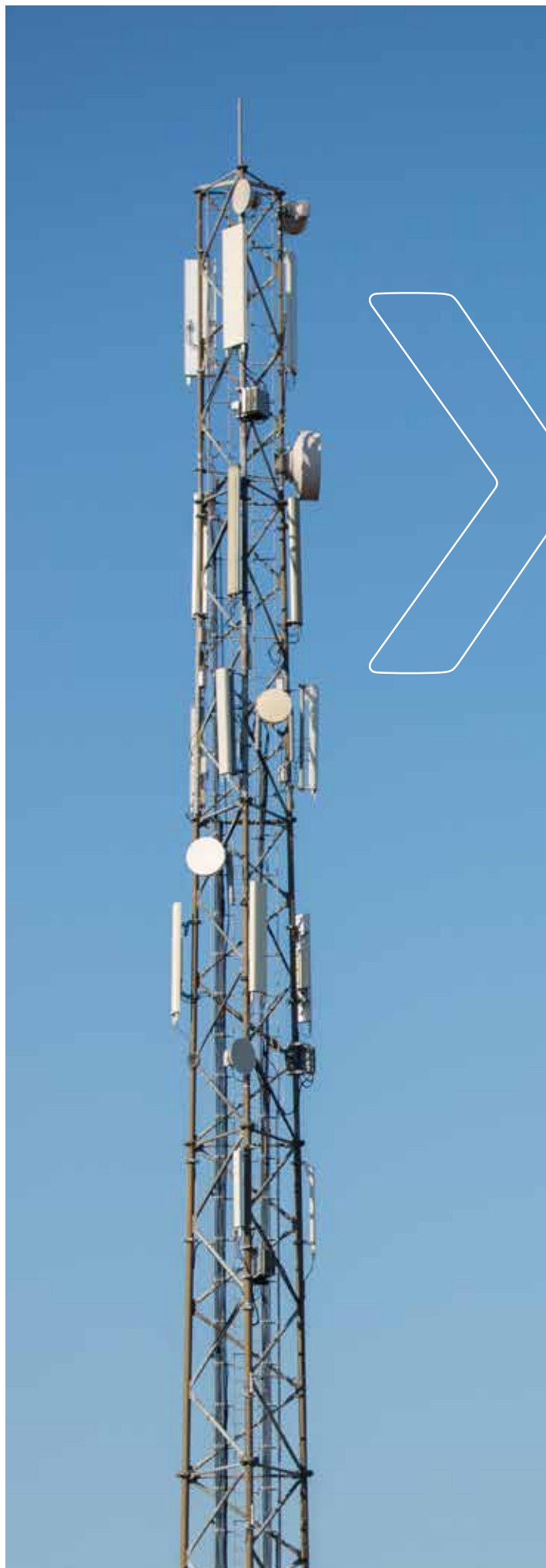
Efter frekvensauktionen er der stiftet et landsdækkende netværksforum, hvor en række danske kommuner er medlemmer. Sekretariatet ligger i Ballerup og Assens kommuner.

«««

”

Det nytter ikke, at vi som kommuner sætter en for høj pris på leje af jord til en mobilmast, hvis det betyder, at et yderligt område i kommunen skal leve med dårlig mobildækning.

Poul Venø, Herning Kommune

1 Masteleje/ arealleje

Den nuværende vejledning fra Energistyrelsen skal have en afløser. Arbejdsgruppen skal hen over sommeren mødes et par gange. Oplæg udkommer til december 2019.

Fem arbejdsgrupper inden for telepolitik

Som opfølgning på Teleforliget i 2018, har Energistyrelsen nu nedsat fem arbejdsgrupper, der skal kortlægge de enkelte områder, som har betydning for samarbejdet mellem teleleverandører og kommuner, regioner og staten.

2 Støtteformer

I arbejdsgruppen om støtteformer vil arbejdsgruppen se på, hvilke midler kommunerne ønsker at kunne tage i brug for at fremme udrulningen af bredbånd i kommunen. Arbejdsgruppen vil undersøge muligheden for, om kommunen kan

- give direkte tilskud til udrulning,
- stille garanti for et lån til en virksomhed, som herefter vil forestå udrulningen,
- stille infrastruktur (master og tomrør) til rådighed for virksomheder, og
- stille maskinel eller lignede til rådighed for virksomheder.

3 Engrosvilkår

Arbejdsgruppen om engrosvilkår har mulighed for at påvirke, hvilke vilkår der skal gælde for åben adgang til et støttet net efter den godkendte ordning. De vilkår, der er i Bredbåndspuljen, er eneste nationale eksempel, og vil derfor være udgangspunktet for vores arbejde. Hvis vi ønsker andre vilkår end dem i Bredbåndspuljen, skal vi aktivt arbejde for det.

4 Udbudsproces

I arbejdsgruppen om udbudsprocessen vil det være muligt at påvirke valget af tildelingskriterier samt deres vægtning. Arbejdsgruppen vil undersøge, hvordan den kommunale støtteramme definerer det bedste forhold mellem pris og kvalitet, herunder hvilke kvantitative og kvalitative kriterier, der understøtter kommunernes behov, og hvordan det på samme tid sikres, at branchen kan imødekomme kommunernes udbud.

5 Kortlægning

Arbejdsgruppen om kortlægning skal arbejde med, hvordan et tilskudsberettiget område defineres. Fra Bredbåndspuljen kendes kravene om, at hvis en bolig, virksomhed eller sommerhus har adgang til hastigheder, som er over 10 Mbit/s download eller 2 Mbit/s upload, kan der ikke søges om tilskud.

Men dette krav kan eksempelvis sættes højere.

- Hvilke data giver mening at anvende i kortlægningen af tilskudsberettigede områder?
- Hvordan sikres det, at det er de relevante områder, som bliver tilskudsberettigede?
- Sikring af en kortlægningsmodel, som er letforståelig for omverdenen.
- Fokus på at undgå for ressourcekrævende processer for bredbåndsudbydere, som leverer data til kortlægningen.

Kun hver femte kommune har en plan for mobil- og bredbåndsdækning

Det er kun 21 pct. af kommunerne, der har udarbejdet en konkret handlingsplan for, hvordan de bidrager til bedre mobil- og bredbåndsdækning i lokalområdet. Det viser en rapport om digital infrastruktur, som Rambøll har lavet for Energistyrelsen. 79 pct. af kommunerne svarer nej til, at de har lavet en lokal plan for at kunne indfri regeringens målsætning om adgang til 100 Mbit/s download og 30 Mbit/s upload.

I den tidligere regerings redegørelse "Danmarks Digitale vækst" fra maj 2013 (bredbåndsplanden red.) hed det sig, at alle danskere skulle have tilbudt 100 Mbit/s download og 30 Mbit/s upload i internethastigheder i 2020. Det viser sig nu, her syv måneder før årsskiftet, at målsætningen fra 2013 formentlig ikke bliver indfriet, da det kun er 21 pct. af kommunerne, der har udarbejdet en konkret handlingsplan for at bidrage til bedre mobil- og bredbåndsdækning i lokalområdet.

Bredbåndsplanden, som redegørelsen fra 2013 blev døbt, indeholdt 22 initiativer, der skulle gøre det mere attraktivt for teleleverandører at udbyde bredbånd i tyndt befolkede områder, og det skulle gøres nemmere at koordinere gravetilladelser og deles om tomrør, så det blev billigere at grave kabler ned. I de områder, hvor det ikke kunne betale sig at grave kabler ned, ville regeringen som en slags plaster på såret sikre bedre mobildækning.

It- og digitaliseringschef Poul Venø, Herning Kommune, der også er med i Energistyrelsens Telebrancheforum: "At der kun er 21 pct. af kommunerne, der har udarbejdet en konkret handlingsplan for dette, undrer mig ikke. Som kommuner kan vi kun have nogle retningslinjer inden for enkelte delområder. Det er markeds kræfterne, der driver telepolitikken i dette land. Det er leverandørerne, der styrer. Det er ikke os som kommuner, der har indflydelse på telepolitikken. I Business Region MidtVest har vi lagt en plan for, at vi gerne vil have 5G ud til landbruget. Men rådighedsrummet for os til at gøre noget ved det er ret begrænset. Det forudsætter, at vi kan finde teleleverandører, der er villige til at gøre det. Uden det hjælper en handlingsplan ikke."

"Vi har fået at vide, at vi skal optimere vores processer i sager om gravetilladelser og sætte lave lejepriser for jord til mobilmaster. Det er vi stort set i mål med. Men det giver os jo ikke mobildækning og hurtigt internet. Vi kan kun sætte os ned og i dialog med teleleverandørerne samarbejde om at servicere borgere og virksomheder. Derfor mener jeg, der er så få kommu-

ner, der har lavet en lokal handlingsplan på teleområdet, for den hjælper dem ikke med at nå i mål," siger Poul Venø.

Kommunerne i Region Midtjylland er ellers dem, der oftest har en lokal handlingsplan, hvis man sammenligner med de øvrige kommuner. Omkring 50 pct. af de midtjyske kommuner har en handlingsplan, viser Rambøll-undersøgelsen, mens det kun er tilfældet for fem pct. af kommunerne i Region Hovedstaden.

Retningslinjer for digital infrastruktur

Rambøll har også spurgt kommunerne og regionerne, om de har udarbejdet tilslutning til retningslinjer og vejledninger om digital infrastruktur. Det svarer to ud af tre ja til. De har enten udarbejdet egne retningslinjer (36 pct.) eller tilsluttet sig eksisterende retningslinjer (31 pct.) for opsætning af master/antenner. I alt 67 pct. Den resterende tredjedel bruger hverken egne retningslinjer eller har tilsluttet sig retningslinjer eller vejledninger.

<<<

Regionale forskelle

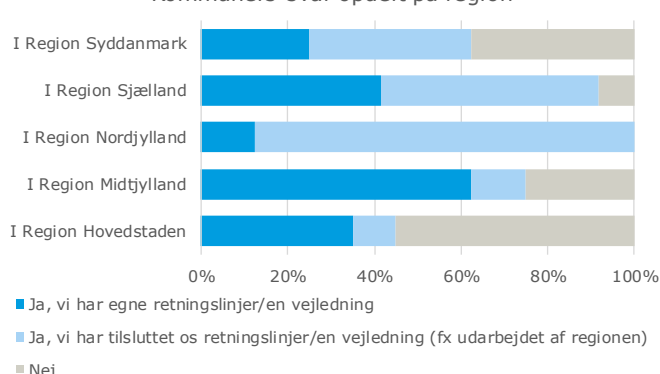
Opgøres kommunerne i regioner, ses der væsentlige regionale forskelle.

I Region Nordjylland har alle kommuner enten tilsluttet sig eksisterende retningslinjer (ca. 88 pct.) eller udarbejdet egne retningslinjer (ca. 12 pct.). I Region Sjælland er det tilsvarende 42 pct. med egne retningslinjer, mens 50 pct. har tilsluttet sig eksisterende vejledninger.

I Region Midtjylland – 63 pct. – der har udarbejdet egne retningslinjer. I Region Hovedstaden er det 35 pct., mens 55 pct. hverken har egne retningslinjer eller har tilsluttet sig eksisterende retningslinjer eller vejledninger.

Tilslutningen er generelt lavere for nedgravning af infrastruktur. 2/3 svarer at de hverken har egne retningslinjer eller bruger eksisterende retningslinjer.

Kommuners svar opdelt på region

ER DIN KOMMUNE ORDENTLIGT BESKYTTET MOD **DDOS** ANGREB?

**GlobalConnect tilbyder
en DDoS beskyttelse,
der giver jer:**

- Effektiv og sikker beskyttelse mod DDoS-angreb
- Et proaktivt overvågningsteam 24/7
- Løbende vedligehold af løsning og ingen fremtidige bekymringer
- Dansk talende personale i dansk placeret overvågningscenter

Kontakt Public teamet hos GlobalConnect allerede i dag, hvis I ønsker at høre mere om vores DDoS- produkt

Ring 77 30 30 00

Husk at købe plads i et vores mange datacentre på SKI 02.22

GlobalConnect
www.globalconnect.dk

DATACENTER ■ IT-OUTSOURCING ■ NETVÆRK ■ TELEFONI ■ WHOLESALE

GlobalConnect er leverandør af fiber-, Datacenter-, DDoS-, Back-up-, Cloud- og en række andre ydelser indenfor Outsourcing services. GlobalConnect har gennem 20 år serveret en lang række kommuner og øvrige offentlige institutioner og er i dag leverandør til den danske stat, en lang række kommuner og en lang, lang, række andre offentlige institutioner.

Ny pagt om digitaliseringen

Den nye aftale mellem regering, kommuner og regioner om fremtidens digitalisering hedder digitaliseringspagten. Ifølge direktør Rikke Zeberg, Digitaliseringsstyrelsen, står digitaliseringspagten oven på de eksisterende fællesoffentlige digitaliseringsstrategier, som udløber i 2020.

Det nuværende samarbejde mellem stat, kommuner, regioner om digitaliseringen skal fastholdes. Siden 2001 er der udkommet femårige digitaliseringsstrategier, der hver især fastlagde en række initiativer for kommuner, regioner og så fællesoffentlige initiativer. Den seneste strategi dækker perioden 2016-2020. I 2018 udråbte FN Danmark som foregangsland inden for offentlig digitalisering, og ikke mindst var der uforbeholden ros til Danmark for det lange seje træk med de femårige digitaliseringsstrategier - og det tværgående samarbejde.

Den nye digitaliseringspagt er, ifølge Rikke Zeberg, "ikke en erstatning for de offentlige sektors digitaliseringsstrategier, men en pagt som står oven på strategierne" - foreløbigt frem til udgangen af 2020, når den nuværende strategi udløber.

"Reelt set er tiden løbet fra de femårige digitaliseringsstrategier. Vi bruger for lang tid på at forhandle de fælles initiativer på plads fem år frem. Samarbejdet skal være mere agilt. Vi skal finde frem til, hvad der har betydning for borgerne, når de kontakter det offentlige digitalt. Da vi forhandlede strategien fra 2016-2020 på plads, fyldte de sammenhængende brugerrejser en hel del. Det var en ambition dengang, men det er gået trægt med implementeringen. Det er et godt eksempel på, at de konkrete løsninger kan have et meget langt aftræk. Vi skal nytænke samarbejdet, inddrage sagsbehandlere, teknikere og embedsmænd og lave nogle agile forløb, så vi hurtigere når frem til løsninger. Det understøtter digitaliseringspagten, som også lægger op til en ny governance for det fællesoffentlige samarbejde," siger Rikke Zeberg.

Verdensklasse

I oktober 2018 lancerede regeringen reformsporet "Digital service i verdensklasse", som var regeringens udspil til bedre sammenhæng i digitaliseringen. Innovationsminister Sophie Løhde (V) fulgte op på dette initiativ med en fælles aftale for stat, kommuner og regioner om bedre samarbejde om digitaliseringen. digitaliseringspagten blev underskrevet af parterne i marts 2019. Den sætter nye fælles mål og retning i samarbejdet mellem

kommuner og regioner og stat, herunder også en kommende diskussion af, om "pagten" fremover skal erstatte de nuværende femårige strategier. Med digitaliseringspagten afsætter regeringen bl.a. 100 mio. kr. til en investeringsfond for afprøvning og udbredelse af ny teknologi og signaturprojekter inden for kunstig intelligens i perioden 2019-2022. Med digitaliseringspagten er der enighed om, at kommuner og regioner tilsvarende medfinansierer investeringsfonden. Parternes bidrag til fonden aftales i forbindelse med aftalerne om kommunernes og regionernes økonomi for 2020.

Nogle af pengene til digitaliseringspagten omprioriteres fra den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi. Der er tale om 39,3 mio. kr. til sammenhængende brugerrejser, en fælles dansk sprogpåbegreb samt Mit Overblik. Det resterende finansieringsbehov på 36,7 mio. kr., dækkes af opsparede midler fra den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi som også anvendes til initiativerne i digitaliseringspagten. I alt 76 mio. kr.

I digitaliseringspagten hedder det:

"Accelerationen i den teknologiske udvikling betyder, at retningen for det fællesoffentlige samarbejde løbende må justeres for at sikre danskerne mest velfærd. Med digitaliseringspagten supplerer parterne det eksisterende fællesoffentlige samarbejde og igangsætter en række nye initiativer og tiltag, der skal:

- Skabe viden, overblik og gennemsigtighed for borgerne
- Øge anvendelsen af nye teknologier og velfærdsløsninger til at forny den offentlige service
- Sikre sammenhængende indsatser og service med udgangspunkt i borgeren.

Rikke Zeberg:

"Nu har vi givet hinanden håndslag på, at vi skal få det til at ske. Vi skal samarbejde på en ny måde. Med Mit Overblik sætter vi en retning for, at borgerne gennem borger.dk kan få indsigt i, hvilke data det offentlige har

Foto: amede Schlicher

”

Reelt set er tiden løbet fra de femårige digitaliseringsstrategier.

Rikke Zeberg, Digitaliseringsstyrelsen

om dem. Både de data kommunen har, regionerne har og staten har. Borger.dk er ikke en database, der samkører data, men den er et udstillingsvindue, der giver borgerne en samlet adgang til egne data, som fortsat ligger hos forskellige myndigheder.” Det skal ifølge digitaliseringspagten ske frem mod 2024.

I digitaliseringspagten hedder det: ”Parterne har særligt fokus på at styrke tilliden til den digitale offentlige sektor gennem øget gennemsigtighed. En af forudsætningerne for borgernes tillid er, at de har adgang til data om dem selv. Digitaliseringspagten sætter derfor – under navnet ”Mit overblik” – tryk på arbejdet med at give borgerne et digitalt overblik over de mest relevante oplysninger, det offentlige har om dem. Det kan være deres igangværende sager, ydelser, betalinger og relevante aftaler”.

I digitaliseringspagten hedder det videre: Derfor er regeringen, KL og Danske Regioner enige om, at etableringen af Mit overblik gennemføres trinvist, og ambitionen er, at overblikket etableres frem mod 2024. Udvælgelsen af områder samt oplysninger, der skal være tilgængelige for borgeren, sker under hensyntagen til, hvad der giver mest værdi for borgeren samt til områdernes modenhed og den løbende systemmodernisering. Det aftales løbende mellem parterne i de årlige økonomiforhandlinger, hvilke konkrete data der gøres tilgængelig for den enkelte borger.

Kit-Magasinet har denne gang en artikel om Borgerblikket, som er et kommunalt initiativ om adgang til egne data. Et samarbejde mellem fem pilotkommuner, KL, KOMBIT og borger.dk. (læs artikel side 18 og 19).

I digitaliseringspagten hedder det at 90 pct. af borgerne skal i 2024 have tillid til den offentlige sektors håndtering af personoplysninger. 60 pct. skal have høj tillid. I dag er de tilsvarende tal, at 83 pct. har tillid, mens 37 pct. har høj tillid.

«««

FAKTA

Sammenhængende brugerrejser Digitaliseringspagten:

”Parterne er enige om, at der senest i 2021 for elleve udvalgte livssituationer, som borgere kan befinde sig i, skal være etableret sammenhængende digitale brugerrejser i form af løsninger, der guider borgeren igennem relevante ærinder. De elleve brugerrejser omfatter at 1) blive digital borger (15 år), 2) starte uddannelse, 3) flytte, 4) blive forælder, 5) blive skilt, 6) få nyt job, 7) miste job, 8) flytte til udlandet, 9) miste pårørende 10) blive pensionist og 11) flytte til Danmark”

Rodeotyren skifter navn til Platformen Arena

KOMBIT vil efter sommerferien gennemføre et fælleskommunalt udbud for en digital platform til ansøgninger om tilladelser og bevillinger i forbindelse med byfester, torvedage, cirkustelte eller en elektrisk rodeotyr, hvis der er tilstrækkelig kommunal opbakning.

Det kræver op til 39 tilladelser og bevillinger fra det offentlige, når en person, virksomhed eller en handelsforening gerne vil arrangere en byfest eller sætte et cirkustelt op eller en elektrisk rodeotyr på en offentlig eller privat grund. Sagsbehandlingstiden kan tage op til mellem seks og 12 måneder afhængigt af arrangementet. Det vil KOMBIT og de deltagende kommuner nu råde bod på ved at gennemføre et fælleskommunalt EU-udbud for en digital platform, der skal benyttes til at indhente disse tilladelser og bevillinger. Både for at forkorte sagsbehandlingstiden for ansøgere og effektivisere arbejdet for de kommunalt ansatte ved at digitalisere arbejdsgangene mellem myndighederne.

Arbejdet med at indhente tilladelse på vegne af ansøgeren udføres i mange tilfælde af kommunalt ansatte. Og det er ikke bare lige til, da tilladelse fra en myndighed til en anden typisk sker enkeltvist. Det omsligerbende papirarbejde har udviklet sig til en papirtiger, der blandt kommuner og kommunalt ansatte har fået kælenavnet rodeotyren. KOMBIT har i samarbejde med Haderslev Kommune, politi, Brand & Redning Sønderjylland udviklet en prototype på en tilladelses- og bevillingsplatform. Prototypen er blevet så godt modtaget, at KOMBIT nu er ved at forberede et fælleskommunalt udbud om en "tilladelsesplatform", hvor de mange arbejdsgange skal digitaliseres. Det viser sig, at uanset begivenhed og årstid, så er der utrolig meget papirarbejde, der er det samme fra gang til gang. KOMBIT fortæller også, at projektet officielt skifter navn fra kælenavnet "rodeotyren" til "Platformen Arena". Hele formålet med den nye tilladelsesplatform er, at de, som gerne vil afholde arrangementet, kun skal søge ét sted og én gang.

Det er KOMBITs enhed for marked og innovation, der har ansvaret for at gennemføre udbuddet. Den opfordrer kommunerne til at melde sig ind under fanerne for at få så mange kommuner med i initiativet som muligt. "Vores ambition er at være i luften med en løsning ved udgangen af 2019. Det er en løsning, der har et stort potentiale, da alle 98 kommuner hen over året afholder masser af arrangementer i deres kommune. Vores målsætning er at få tilslutning fra 50-60 kommuner, inden vi går i udbud for

at sikre den nødvendige opbakning til en digital platform. Ved at få en ny tilladelsesplatform løser vi også et andet problem, da der er en betydelig stigning i antallet af arrangementer, som ikke bliver anmeldt. Så der er et ønske fra politisk hold i kommunerne om at få legaliseret markedet for arrangementer, samtidig med at der bliver luget ud i de sorte arrangementer," siger markeds- og innovationschef, Inge Speiermann-Vognsen, KOMBIT.

Business casen for den nye tilladelsesplatform bygger på en borger, der søger om tilladelse til at afholde et arrangement for første gang.

"Det er en relativ kompleks problemstilling. Det er kommunen, der sørger for at indsamle de nødvendige tilladelser på borgerens vegne hos myndighederne. Arrangementet foregår som regel på kommunens arealer, på en offentlig vej eller en offentlig plads. Hvis der er mere end 500 deltagere til arrangementet, er det de samme regler, som gælder, uanset om det er privat eller offentlig grund. Der er flere kommuner, der er opmærksomme på de problemer, der er omkring at få de nødvendige tilladelser til disse arrangementer," siger Inge Speiermann-Vognsen.

Kommunal opbakning

I februar i år præsenterede KOMBIT en brugervendt prototype for 14 kommuner i Sønderjylland. Prototypen var udviklet i samarbejde med IBM's Garage, der er IBM's kunde- og innovationscenter, som hjælper kunderne med den digitale omstilling. Præsentationen skete for at finde ud af, om der var kommunal opbakning til at gå videre med projektet.

Forretningsudvikler Mikkel Ebbesen, KOMBIT: "Der var fuld opbakning fra de 14 kommuner. De syntes ikke, vi skulle lave et pilotprojekt, men gå direkte efter en løsning. Vi ramte lige ned i et behov, der findes i mange kommuner. Derfor er vi gået i gang med at søge yderligere kommunal opbakning og gennemføre et EU-udbud til en tilladelsesplatform," siger Mikkel Ebbesen.

Inge Speiermann-Vognsen: "Der er momentum på denne problemstilling. Et er papirarbejdet om selve arrangementet. Noget andet er det markedsbestemte. Mange kommuner afholder koncerter, halvmarathon m.m. Det betyder, at der kommer et ryk ind af nye mennesker til byen i forbindelse med de arrangementer. Det betyder større omsætning til forretningerne i gågaden.

”

Vores målsætning er at få tilslutning fra 50-60 kommuner, inden vi går i udbud for at sikre den nødvendige opbakning til en digital platform.

Inge Speiermann-Vognsen, KOMBIT

Massivt pres

Kommunerne oplever et massivt pres på ansøgninger på ledig plads og tid til arrangementer. Og kommunerne sender den presbal videre til interesseorganisationer og myndigheder, som politi og beredskaber.

Inge Speiermann-Vognsen: "Der er momentum på denne problemstilling. Et er papirarbejdet om selve arrangementet. Noget andet er det markedsbestemte. Mange kommuner afholder koncerter, halvmarathon m.m. Det betyder, at der kommer et ryk ind af nye mennesker til byen i forbindelse med de arrangementer. Det betyder større omsætning til forretningerne i gågaden. Derfor er kommuner og handelsforeninger meget optagede af at gøre det nemmere at gennemføre lovmedholdelige arrangementer, fordi det er også branding og øget omsætning for kommunen".

KOMBIT arbejder lige nu på at få så mange positive tilkendegivelser fra kommunerne til at være med. Ambitionen er at få systemet i drift inden årets udgang.

Mikkel Ebbesen: "Vi tænker at ville gå efter en platformsløsning, hvor det er muligt at integrere platformen med andre eksterne løsninger. Vi vil gerne åbne et marked for mindre leverandører ved, at der kan integreres til deres løsninger. Vi skal ikke udvikle et nyt monopolssystem. Er der velfungerende løsninger, f.eks. betalingsløsninger skal de kunne klikkes ind på platformen. Vi taler om en MVP (Minimum Viable Product red.), der kan vokse i takt med, der kommer flere kommuner på."

»»

Ydelsesudbetaling

Et andet projekt fra KOMBITs enhed for marked og innovation er om ydelsesudbetalinger. Det er en digital løsning for ikke-digitale borgere.

KOMBIT har i samarbejde med Københavns Kommune indkøbt en løsning fra Mjølner Informatics. Løsningen er netop gået i drift, men skal køre over tre måneder, før de første erfaringer kan evalueres. Efter sommerferien vil kommunen og KOMBIT have data om dette.

Mange borgere, som får kontanthjælp fra det offentlige, er ikke digitale. Kommunerne oplever en markant stigning i telefoniske eller personlige henvendelser kort før ydelse udbetales. Selv om både beløb og udbetalingsdag er tilgængeligt på Borger.dk, vælger borgere at kontakte sagsbehandlere. Der er nu udviklet en løsning, hvor borgeren får informationer om ydelsen gennem Nem SMS. Det giver bedre borgerbetjening og bedre udnyttelse af de administrative ressourcer i kommunerne.

To ud af tre borgere roser kommuner for "Borgerblikket"

To ud af tre borgere, som har deltaget i det kommunale pilotprojekt om "adgang til egne data", roser løsningen. Den giver et bedre overblik og er relevant. Der er kun 10 pct. af borgerne som er "utilfredse" eller "meget utilfredse". Erfaringer fra KL's pilotprojekt kommer nu til at indgå i de kommende drøftelser mellem regeringen og KL.

Fem kommuner har gennemført pilotprojektet "adgang til egne data" i samarbejde med KOMBIT, og projektet er afsluttet og evalueret i første kvartal 2019. Ifølge evalueringsrapporten "Borgernes adgang til egne data, pilotprojekt for Borgerblikket", har der overordnet set været tilfredshed med løsningen.

67 pct. af borgerne er "tilfredse" eller "meget tilfredse" med ydelsesoverblikket. Tilsvarende gælder det for 63 pct. med sagsoverblikket. Så alt i alt er tilfredsheden stort set ensartet for de to områder, dog med den be-

mærkning, at borgernes tilfredshed med adgang til ydelsesområdet ligger en anelse højere end på sagsområdet. Kun omkring 10 pct. af borgerne er "utilfredse" eller "meget utilfredse" med løsningen. Resten er hverken "tilfredse eller utilfredse".

Når økonomiforhandlingerne mellem regeringen, KL og regionerne skydes i gang om næste års budget i 2020, bliver det samtidig starten på ud-møntningen af den nyligt indgåede aftale om digitaliseringspagten, hvor parterne er enige om at etablere "Mit overblik", der skal give "borgerne et

bedre overblik og mere gennemsigtighed i den digitale offentlige service,” som det hedder i digitaliseringspagten.

”Som en del af de kommende års økonomiforhandlinger om budgettet, skal stat, regioner og kommuner aftale, hvilke områder, der skal åbnes op for til borgeren i MitOverblik,” siger vicekontorchef, Digitalisering og Teknologi, Ken Rindsig, KL. Dermed kommer kommunerne også med væsentlige erfaringer fra pilotprojektet, som kan bruges i de kommende økonomiforhandlinger.

83.000 besøg

Pilotprojektet ”Borgerblikket”, er som nævnt blevet godt modtaget blandt borgere og kommuner. Løsningen har ligeledes været velbesøgt. I evalueringsperioden fra 11. december 2018 til 28. februar 2019 har løsningen haft over 83.000 besøg. Grunden til, at der har været så mange besøgende er, ifølge evalueringsrapporten, at borgerne har brugt borger.dk som digital adgang.

Cirka halvdelen af de besøgende havde en sag – i alt 41.000. Kun omkring 100 af de besøgende har henvendt sig til it-supporten.

”Der har været en bekymring om, at kommunerne ville få et massivt antal henvendelser fra borgerne, som følge af at give borgerne mere overblik over deres sager og ydelser. Det tyder imidlertid ikke til at være tilfældet. Evalueringsrapporten viser, at der har været under 100 henvendelser ud af 83.000 besøg,” siger Ken Rindsig.

De fem pilotkommuner Esbjerg, Favrskov, Faaborg-Midtfyn, Vejle og Aarhus har også taget godt imod at åbne op for borgerne. Det har været en omstilling. Kommunerne ser dette som et første skridt til at åbne yderligere op i de kommende år. Når en borger har besøgt en kommune for at se overblikket over sin egen sag, kan borgeren ikke se, hvad der står i dokumentet. Borgeren har kun kunnet se, at der er et vedhæftet dokument på sagen samt se titlen på dokumentet.

Der har været variation blandt de fem deltagende kommuner om hvor mange data, borgerne har fået adgang til hvor Aarhus Kommune har vist sager og ydelser fra en række områder, har andre kommuner kun vist data fra enkelte områder. Kommunerne vil løbende kunne åbne op for flere områder.

FAKTA

Digitaliseringspagten:

Digitaliseringspagten, som løber frem til 2024, er et supplement til den Fællesoffentlige Digitaliseringsstrategi og de kommende fem års økonomiforhandlinger. Her skal myndighederne i fællesskab finde ud af at åbne op for nye fagområder, der er med til at skabe et bedre overblik for borgerne. Det er samtidig afgørende for det offentlige at fastholde borgernes tillid ved at give digital adgang.

”Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om at etablere et ”Mit overblik,” der skal give borgeren adgang til egne data på en lettilgængelig måde. Borgerens adgang til egne data skal være tilgængeligt der, hvor borgeren færdes, blandt andet på borger.dk. Overblikket vil indeholde en visning af relevante oplysninger, som det offentlige har om borgeren, samt borgerens igangværende sager og tildelte økonomiske ydelser. ”At overblikket etableres frem mod 2024. Udvælgelsen af områder samt oplysninger, der skal være tilgængelige for borgeren, sker under hensyntagen til, hvad der giver mest værdi for borgeren samt til områdernes modenhed og den løbende systemmodernisering. Det aftales løbende mellem parterne i de årlige økonomiforhandlinger, hvilke konkrete data der gøres tilgængelig for den enkelte borger.” ”Sektorspecifikke platforme skal fortsat være borgerens direkte indgang til den pågældende sektor og sektorspecifikke data, fx sundhed.dk for sundhedsdata og skat.dk for skatteoplysninger.”

Kilde: Digitaliseringspagten.

”

Som en del af de kommende års økonomiforhandlinger om budgettet, skal stat, regioner og kommuner aftale, hvilke områder, der skal åbnes op for til borgeren i MitOverblik.

Ken Rindsig, KL

Fakta om pilotprojektet:

Kommune besøg:

Aarhus 41.269

Esbjerg 15.177

Vejle 11.192

Faaborg-Midtfyn 5.868

Favrskov 4.777

Kilde: Evalueringsrapport: Borgernes adgang til egne data, pilotprojekt for Borgerblikket

FAKTA

KL har nu åbnet op for at de næste fem-10 kommuner, kan komme på Borgerblikket, frem mod sommerferien.

Hvis I har interesse i at høre nærmere eller være blandt de kommuner, der tager løsningen i brug, kan I kontakte Marie Madsen mmd@kl.dk eller Tobias Kirstein tsh@kl.dk

Lenovo

Kombinationen af skærm og computer er som skabt til de EPJ-borde, hospitalet benytter.

STORT SYGEHUS VÆLGER KOMPAKT THINKCENTRE

På hospitalet tæller hver en kubikmeter ledig plads

Masser af medicoteknisk udstyr og få kvadratmeter. Det er udfordringen på mange sygehuse. Også på Aarhus Universitetshospital, hvor man sparer plads på blandt andet operationsstuerne med kompakte og fleksible ThinkCentre-pc'er fra Lenovo

Pladsen er tit trang på sygehusenes operationsstuer og opvågningsafsnit. Også på Aarhus Universitetshospital er der masser af medicoteknisk udstyr, men ikke så mange kvadratmeter at gøre godt med. Det er en udfordring, når der også skal findes ledige kubikmeter til en pc. Under operationer viser pc'en løbende uundværlige data til anæstesisygeplejersken om patientens tilstand – hjerterytme, temperatur, ilt i blod osv.

I Aarhus gik man derfor målrettet efter en pc-løsning, der var kompakt, men som samtidig var solid, nem at rengøre og let at flytte.

"Antallet af kubikmeter inde på operationsstuerne er en mangelvare," siger Ulf Larsen, som er funktionsleder på Aarhus Universitetshospital.

Derfor har det nye regions-hospital valgt Lenovos kompakte computerserie ThinkCentre Tiny, der enkelt og ubesværet skydes ind i en holder bag på Tiny-in-One-skærm, så de to enheder udgør en samlet helhed. Denne løsning fylder betydelig mindre end tidligere løsninger på hospitalet.

Passer til de flytbare borde

Ulf Larsen er begejstret for, at Tiny fylder "som fod i hose" på de små og flytbare, såkaldte EPJ-borde, som køres ind og ud af forskellige kliniske rum, og hvor computeren strømfødes fra et batteri.

"Der er krav om, at vi benytter denne type borde. Tiny kan nemt monteres på bordenes arme, fordi computer og skærm benytter et standard VESA-opslag. Skal de frigøres

fra bordet, kan man nøjes med en enkelt, lille skrue, og man behøver ikke nogen skrue-trækker. Det går hurtigt og sparer en masse tid for vores supportpersonale. Arbejdsmiljømæssigt er Tiny den bedst mulige computer inden for de rammer, vi har," konkluderer Ulf Larsen.

Færre kabler

Han er også begejstret for, at der er færre kabler fra computeren og skærmen, for, som

han siger: "Her på hospitalet er der rigeligt med kabler i forvejen."

Et plus er det også på operationsstuer, at computeren blæser mindre luft igennem end andre pc'er.

Det skader heller ikke, at hele løsningen har flot design, for eksempel i receptioner, men især er Ulf Larsen som it-fagmand begejstret for den fornuftige byggekvalitet.

Skal kunne tåle sliddet

"Tiny fremstår robust, og den virker som noget kram. I et sygemiljø er der meget slid på computere. De står tændt en stor del af tiden, og de bliver flyttet en del rundt. Mit indtryk er, at disse computere fra Lenovo generelt har en lav fejlrate."

"Faktisk synes jeg, at Tiny-pc'erne generelt har været lidt af en gamechanger. De er betydelig mindre end de gamle, tunge all in one-maskiner, vi har haft mange af. Tiny-pc'en står ikke og fylder op, når den ikke er i brug. Du kan simpelt hen putte den ned i en skuffe," slutter Ulf Larsen.

“ Faktisk synes jeg, at Tiny-pc'erne har været lidt af en gamechanger. ”

Ulf Larsen, funktionsleder ved Sundheds-IT, Aarhus Universitetshospital

Windows 10 Pro means business.

Fylder næsten ingenting men klarer nemt alle opgaver

ThinkCentre M920 Tiny er kun 18 cm på længste led og kan monteres og skjules bag på en Tiny-in-One-skærm. Du sparer plads på skrivebordet. Trods det kompakte format har pc'en rigeligt med kræfter til selv krævende opgaver

ThinkCentre M920 Tiny er den mest solgte desktop-pc fra Lenovo. Den er populær på kontorer, hospitaler og alle andre steder, hvor man vil spare plads men ikke gå på kompromis med ydelse og funktioner. Trods små ydre mål har M920 Tiny flotte specifikationer – du kan få den med op til 8. generations Intel® Core™ i7 vPro™-processor.

Med M920 Tiny får du masser af plads på skrivebordet og dermed højere komfort i arbejdsdagen. Den er i det hele taget som skabt til miljøer, hvor der er kritisk mangel på plads. Kabinettet er kun 18 cm på længste led, men det særlig fikse er, at computeren kan placeres inde i skærmskabinettet på bagsiden af skærmen Tiny-in-One. Du har altså ikke nogen pc stående på gulv eller skrivebord.

Du skubber den blot ind i holderen bag på skærmen, og

Den perfekte arbejdsplads består af en M920 Tiny (måler blot 179 x 36,5 x 182,9 mm) og en Tiny-in-One-skærm. Computeren placeres på bagsiden af skærmskabinettet.

skal computeren kobles på en skærm et andet sted, tager du den med dig og klikker den ind på den nye arbejdsplads. Så er du i gang igen, ganske simpelt.

Høj hygiejne

ThinkCentre M920 Tiny er ikke nogen sart sag. Computeren er solidt bygget – efter amerikanske militærstandarder – og den kan tåle at køre døgnet rundt.

I miljøer med høje krav til hygiejne er M920 Tiny og Tiny-in-One et godt valg. Kombinationen er nem at rengøre. Skærmen rengøres med en klud, noget vand og en smule isopropylalkohol. Og du kan købe et specialdesignet støvfilter

til computeren for at holde luften ren. Filtret kan i øvrigt nemt rengøres under vandhanen.

En yderligere fordel for hygiejnen er de få kabler. Computer og skærm sidder jo tæt sammen. Du kan faktisk komme ned på et enkelt kabel, hvis du vælger at udstyre computeren med et trådløst netværkskort.

Skærmen, der fås med og uden touch, kan vendes 90 grader. Og den har indbygget mikrofon og et kamera til møder.

Hvis du ønsker ekstra sikkerhed, kan du tilkøbe en Kensington-lås, så ingen løber med computeren. Og du kan montere et privacy filter på skærmen, så indholdet ikke uden videre kan aflures.

Køb hos

Dustin

Se mere på:
dustin.dk/lenovo-ski5040

TEST

Lenovo ThinkCentre M920 Tiny

Denne ThinkCentre M920 Tiny fylder nærmest ingenting i forhold til en traditionel stationær computer.

Den er tilmed lettere at opsætte – ikke noget med monteringsbøjler under skrivebordet her. Ønsker man at tage skridtet fuldt ud, leverer Lenovo en ThinkCentre Tiny-in-One-skærm, der har indbygget slot til montering af eksempelvis M920, på den måde kan man med et stå med en fuldstændig alt i en-computerløsning.

Det er desuden ret imponerende, hvor mange tilslutningsmuligheder den lille computer byder på. Der er flere USB 3.1-porte af generation 2, som med en teoretisk overførsels hastighed på 10 Gbit/s er dobbelt så hurtige som tilsvarende generation 1.

Vores testeksemplar er udstyret med en sekskernet Intel Core i7-8700T-processor på 2,4 GHz samt 8 GB ram.

Den testede konfiguration mangler ikke kræfter, hvilket blandt andet ses af den aritmetiske test i SiSoftware Sandra, hvor scoren ender på 192,78 GOPS, hvilket signalerer, at der er masser af regnekraft til stede.

Alt om DATA BEDØMMELSE

Lenovo ThinkCentre M920 Tiny

Ydelse	★★★★★
Støj	★★★★★
Features	★★★★★
Energiforbrug	★★★★★
Pris	★★★★★
Samlet	★★★★★

Alt om DATA siger:

»Lenovo ThinkCentre M920 kan erstatte en fuldvoksen pc, både hvad ydelse og features angår, så længe grafikydelsen ikke er i centrum. Let at placere, administrere og med indbygget sikkerhed. En løsning der vil passe mange.«

Så nemt er det! Du skubber blot computerdelen ind i kabinettet på bagsiden af skærmen. Det sparer plads og reducerer antallet af kabler.

66 kommuner sammen om ny rammeaftale med Microsoft software

Det er tredje gang, at en række kommuner går sammen om et fælles udbud til indkøb af bl.a. Office pakker fra Microsoft. Det er Atea, ligesom ved de to foregående miniudbud, der er løbet med kontrakten, som skønnes at have en værdi på omkring 500 mio. kr. over de næste tre år.

Da aftalen blev introduceret første gang, var der 29 kommuner med ombord (FK-29 samarbejdet red.). Anden gang var der 52 kommuner med på SKI-aftalen. Og nu fortæller It-forretningsudvikler, Leon Johansen, SKI, at denne gang er der 66 kommuner med i aftalen. Antallet af kommuner, der køber ind i fællesskab på denne aftale, er mere end fordoblet i løbet af seks år.

"Den nye aftale, som vi har underskrevet, ligger i forlængelse af de to foregående. Den er blevet forfinet og tilpasset den markedsmæssige og teknologiske udvikling. Vi har haft en rigtig god dialog med markedet, som har lyttet til, hvad kommunerne efterspørger," siger Leon Johansen. Det store skifte i den nye rammeaftale, som er døbt 50.49, er, at det er blevet "relativt billigere" at vælge Microsoft 365 i skyen, og det er blevet

dyrere at holde fast i "on Premise" løsninger, hvor licenser og styresystemer bor i kommunen.

"Vi rammer nogenlunde de samme priser som i aftalen for tre år siden. Vi mener det er meget konkurrencedygtigt. Det skyldes, at vi er blevet flere kommuner i indkøbsfællesskabet og at priserne på Microsoft 365 for mange pakker ikke er steget mere end prisudviklingen generelt. Hvis vi som kommune skulle købe ind enkeltvist, ville det blive væsentligt dyrere end de priser, vi har opnået på den nuværende rammeaftale," siger Leon Johansen.

Da de 29 kommuner indgik den første kontrakt i slutningen af 2013, var Leon Johansen it- og indkøbschef i Ringsted Kommune. Dengang blev han sat i spidsen for FUS-samarbejdet, Fælles Udbud Sjælland. Siden skiftede han over til SKI som it-forretningsudvikler, men har stadig Microsoft-aftalen under sine vinger.

Fire softwarepakker

I den nye rammeaftale har Microsoft sammensat fire nye softwarepakker, der er målrettet kommunerne. Den første softwarepakke, der er døbt F1, målrettes de medarbejdere i kommunerne, som ikke til dagligt sidder ved en pc, men bruger en smartphone eller tablet som arbejdsredskab. Det er Sosu-assistenten, ansatte i vej og park og andre "lette" medarbejdere på kommunens infrastruktur. De skal kunne samarbejde og have adgang til mail og dokumenter på tværs af forvaltninger og med tilstrækkelig sikkerhed. De har ikke brug for den fulde kontorpakke i dagligdagen. De benytter delte/kiosk pc'er på kommunens lokationer. Denne løsning er klart den billigste af de fire.

De tre andre softwarepakker er standardsoftware og hedder enterprise brugere – administrative og sagsbehandlere – som bruger en pc det meste af en arbejdsdag. De har brug for en fuld Office kontorpakke, der kan installeres lokalt, adgang til alle enterprise cloud services og mulighed for hybrid. Den primære forskel på disse tre Microsoft 365 pakker er, at kommunerne kan købe ekstra komponenter til at øge niveauet af sikkerhed, som data skal beskyttes med.

50.49

SKI 50.49 er en forpligtende aftale. Kommunerne skal på forhånd lægge sine indkøb ind.

"Det kan selvfølgelig være et problem. Men det, der er specielt ved denne forpligtende rammeaftale, er, at kommunerne ikke er låst på indkøb af specifikke produkter. Så selv om kommunerne har meldt volumen ind, er de ikke bundet på hænder og fødder af produkter. Hvis der i løbet af treårsperioden kommer nye Microsoft produkter, eller en ny komponent som tilhører til en softwarepakke, kan kommunen godt skifte over til nye produkter i løbet af de tre år," siger Leon Johansen.

På de tidligere aftaler var kommunerne heller ikke låst af indkøbene, som de lagde ind på forhånd, ved indgåelsen af rammeaftalen. Den fungerer på den måde, at Atea indgår en aftale med hver kommune, som kan købe ind på den fælles rammeaftale.

SKI har indgået en aftale med Atea om at gennemføre seminarer, hvor kommunerne bliver inviteret, så de får mest ud af at bruge rammeaftalen.

«««

”

Vi rammer nogenlunde de samme priser som i aftalen for tre år siden. Vi mener, det er meget konkurrencedygtigt. Det skyldes, at vi er blevet flere kommuner i indkøbsfællesskabet og at priserne på Microsoft 365 for mange pakker ikke er steget mere end prisudviklingen generelt.

Leon Johansen, SKI

FAKTA

De 66 kommuner i fællesudbuddet:

Albertslund Kommune, Billund Kommune, Bornholms Regionskommune, Brøndby Kommune, Brønderslev Kommune, Dragør Kommune, Esbjerg Kommune, Favrskov Kommune, Fredensborg Kommune, Fredericia Kommune, Frederiksberg Kommune, Frederikshavn Kommune, Frederikssund Kommune, Gentofte Kommune, Gladsaxe Kommune, Greve Kommune, Haderslev Kommune, Halsnæs Kommune, Hedensted Kommune, Helsingør Kommune, Herlev Kommune, Hillerød Kommune, Hjørring Kommune, Holbæk Kommune, Horsens Kommune, Hvidovre Kommune, IT-Forsyningen I/S, Jammerbugt Kommune, Køge Kommune, Lejre Kommune, Lolland Kommune, Lyngby-Taarbæk Kommune, Læsø Kommune, Mariagerfjord Kommune, Norddjurs Kommune, Nordsjællands Brandvæsen, Næstved Kommune, Odder Kommune, Odsherred Kommune, Rebild Kommune, Ringsted Kommune, Roskilde Kommune, Rudersdal Kommune, Rødovre Kommune, Slagelse Kommune, Solrød Kommune, Sorø Kommune, Stevn Kommune, Struer Kommune, Svendborg Kommune, Syddjurs Kommune, Sønderborg Kommune, Tønder Kommune, Tårnby Kommune, UU-Sjælsø, Vallensbæk Kommune, Varde Kommune, Vejen Kommune, Vejle Kommune, Vesthimmerlands Kommune, Vordingborg Kommune, Aabenraa Kommune.

Brug af åbne data kræver tæt dialog mellem kommuner og virksomheder

Hvis vækstpotentialer i åbne offentlige data skal indfries, kræver det et tættere samarbejde mellem offentlige og private aktører, end det hidtil har været tilfældet. En række dialogmøder mellem kommuner og private virksomheder har vist, at konkrete brugsscenarier er et godt afsæt.

Åbne offentlige data er i adskillige rapporter og fællesoffentlige digitaliseringsstrategier blevet udpeget som en væsentlig drivkraft for vækst gennem nye, spændende digitale løsninger udviklet af private virksomheder. Men hvordan finder virksomhederne ud af hvilke data, det offentlige ligger inde med, og hvordan får offentlige myndigheder viden om hvilke data, der kan give forretningsmæssig værdi for virksomhederne? De spørgsmål satte Partnerskabet for Åbne Offentlige Data med deltagelse af KL, Digitaliseringsstyrelsen, Danske Regioner og Open Data DK sig for at besvare – dels gennem en spørgeskemaundersøgelse blandt 225 virksomheder, dels gennem i alt fire dialogmøder, der blev afholdt i slutningen af 2018 i Aarhus og København.

Forløbet har givet konkrete resultater og vist, at offentlige data – brugt rigtigt – skaber værdi. Eksempelvis fik virksomheden Kodyl, der står bag tjenesterne Akutbolig.dk, BoligAPI.dk og Boligbesked.dk, data fra Vejle og Herning kommuner om skoler og kommunal demografi, som blev brugt

til at berige boligannoncerne på deres platforme. Derudover igangsatte virksomheden et proof-of-concept projekt på et nyt forretningsområde, ligeledes med afsæt i data fra Vejle og Herning kommuner.

Der er flere eksempler på, at kommunerne ligger inde med data, der kan bruges i konkrete løsninger. Egedal Kommune indsamler data om foreningslivet i kommunen, som var interessant at bruge på Jyske Banks portal www.bedstehjem.dk.

Åbne for alle

De data, kommunerne i forløbet har givet virksomhederne adgang til, er også tilgængelige for alle andre virksomheder på Open Data DK-plattformen. I nogle tilfælde er de dog givet som eksempel-data med henblik på senere at udstille et egentligt datasæt for alle på platformen.

Det er ikke nyt, at offentlige data bliver lagt åbent ud til private virksomheder og andre, der kunne være interesseret i at anvende dem i konkrete løsninger. På Open Data DK-plattformen har kommuner og regioner siden 2015 lagt en række datasæt ud, men antallet af økonomisk bæredygtige produkter, der er kommet ud af det og andre lignende initiativer, kan tælles på få hænder.

En af barriererne har været et klassisk hønen og ægget-dilemma. "Flere og flere kommuner ønsker at fritstille deres data til gavn for virksomheder, men vi har vanskeligt ved at prioritere blandt vores data og dermed bruge vores ressourcer bedst muligt, når vi ikke ved hvilke data, virksomhederne har behov for. Vores oplevelse er dog samtidig, at før virksomhederne kan efterspørge data, har de behov for at få mere viden om, hvilke data kommunerne har. Vi har derfor igangsat initiativet med dialogmøder som et forsøg på at løse dette dilemma," siger Birgitte Kjærgaard, projektleder for Open Data DK.

Konkrete brugsscenarier

I den indledende spørgeskemaundersøgelse blev det afdækket, hvilke dataområder der var interessante for virksomhederne, og på dialogmøderne tog man afsæt i helt konkrete brugsscenarier formuleret af de deltagende virksomheder. Det viste sig at være en meget effektiv indgang til dialog og samarbejde om forretningsmæssig anvendelse af kommunale data.

"For mig at se er det den eneste gangbare måde at gøre det på. Ud over at få defineret nogle konkrete behov, så giver det også mulighed for, at man fra starten får tænkt den kommercielle vinkel ind. Og det er helt nødvendigt, hvis virksomhederne for alvor skal gøre brug af offentlige data," siger Daniel Juhl, stifter og direktør i virksomheden Kodyl.

De deltagende kommuner var også positive over for formen.

"Dialogmøder med afsæt i virksomhederne brugsscenarier er det helt rigtige, fordi man får mulighed for at tale ind i noget konkret. Det giver en bedre behovsafklaring, som sætter os i stand til at levere noget, der giver

Jakob Nørby fra Dansk Energi Management diskuterer her nogle muligheder for anvendelse af kommunale data til energioptimering med Bente Neerup, Seniorkonsulent Digitalisering i Hjørring Kommune.

”

Dialogmøderne afslørede også, at kommunale data ikke kun kan give værdi for de virksomheder, der beslutter sig for at anvende dem. De løsninger, der bliver udviklet af private aktører, kan tilføre værdi til kommunens egen opgaveløsning.

værdi,” siger Ulrik Skousbøll Christensen, projektleder i Herning Kommune.

Jan Buch Henriksen, digitaliserings- og analysekonsulent i Vejle Kommune har svært ved at se, at man kan gøre det bedre på andre måder.

”Man skal jo starte et sted, og det er godt at mødes og få afklaret, hvilken efterspørgsel der er fra virksomhederne, og hvilke data, kommunerne ligger inde med,” siger han.

Også værdi for kommunerne

Dialogmøderne har også på et helt lavpraktisk plan bidraget til at fjerne en af de barrierer, der kan være i samarbejdet om offentlige data.

”Kommunerne har jo mange andre opgaver end at stille data til rådighed for virksomhederne, så hvis man bare henvender sig med en forespørgsel, kan det sommetider være svært at trænge igennem. Men gennem det personlige møde mellem repræsentanter fra kommunerne og virksomhederne i dialogmøderne er der blevet åbnet nogle gode, direkte kommunikationslinjer,” fortæller Daniel Juhl.

Dialogmøderne afslørede også, at kommunale data ikke kun kan give værdi for de virksomheder, der beslutter sig for at anvende dem. De løsninger, der bliver udviklet af private aktører, kan tilføre værdi til kommunens egen opgaveløsning.

”I dialogen med Daniel Juhl fra Kodyl blev det klart for mig, at han lå inde med noget, vi formentlig kunne bruge i Herning Kommune i forhold til nogle af de problemstillinger, vi arbejder med om tiltrækning af borgere til kommunen samt mobilitet,” fortæller Ulrik Skousbøll Christensen. Han tilføjer dog, at det først og fremmest er kommunens mulighed for at stimulere erhvervslivet – og gerne det lokale – der er perspektivet i at stille data frit til rådighed.

Stadig udfordringer

Selvom dialogmøderne både i form og indhold var en succes, kan de involverede aktører sagtens få øje på udfordringer, der stadig skal løses, hvis de private virksomheder for alvor skal få bæredygtige forretningsmodeller ud af offentlige data. Standardisering af dataformater er en af dem.

”Vores erfaring er, at kommunerne bruger meget forskellige formater til at gemme de samme informationer. Det gør det meget tungt at lave en løsning, der kan anvendes bredt, og som dermed er kommercielt interessant. Så vi kunne rigtig godt tænke os nogle fælleskommunale standarder,” siger Daniel Juhl.

Et andet stort ønske er, at man som virksomhed kan få en eller anden form for sikkerhed eller aftale om, at et givet datasæt kontinuert vil blive opdateret og lagt ud til anvendelse med den frekvens, der måtte give mening.

Jan Buch Henriksen, Vejle Kommune, ser den største udfordring i selve det at få gjort potentialet i anvendelsen af åbne data klart for både virksomheder og kommuner.

”Vi skal først og fremmest have den her bold til at rulle. Potentialet for virksomhederne er der for alvor, når flere kommuner kommer med, og for kommunerne bliver incitamentet til at bruge ressourcer på at lægge data ud på den rigtige måde meget større, jo flere virksomheder der er klar til at anvende data,” siger han.

«««

KOL-patienter bliver grundlaget for telemedicin

KOL-patienterne skaber fundamentet for udbredelsen af telemedicin. Specialkonsulent Poul Erik Kristensen, Sundhed og Ældre i KL siger: "KOL er således kun det første skridt for telemedicin. I det øjeblik vi er i stabil drift i løbet af 2020, er vi også parate til at udvide til andre sygdomsområder som diabetes og hjertesvigt".

Kommuner og regioner er i fuld gang med at gøre sig klar til udbredelsen af telemedicin til kroniske sygdomme. Indkøbene af de telemedicinske løsninger i to store fællesskaber til behandling af KOL-patienter er en ny model at digitalisere på tværs af sektorer. "Der åbner sig nye muligheder for bedre, billigere og mere ensartet digital udvikling i de kommende år," siger digitaliseringschef Mette Harbo, Køben-

havns Kommunes Sundhedsforvaltning. 19 kommuner i Region Midtjylland har sammen med regionen og syv hospitaler oprettet et Fælles Servicecenter for Telesundhed til service, logistik og support af borgere med kroniske sygdomme. Centerleder Per Bo Nørgaard Andersen, som er en varm fortaler for telemedicin, advarer mod at undervurdere kompleksiteten.

"Hver gang du kobler en borger på telemedicin, øger du kompleksiteten. Det er helt afgørende med telemedicin er, at sikre transporten af data fra patientens hjem og til modtageren, så de data, der sendes frem til personalet, er de samme data – uanset det lokale it-system. Det er vigtigt ikke at undervurdere kompleksiteten i teknologien og i organisationen, samt den

understøttende logistik og support der skal etableres for at det hele virker," siger Per Bo Nørgaard Andersen.

Sundhedsøkonom Kjeld Møller Pedersen, kritiserer de it-business case analyser, der er blevet brugt til at indføre telemedicin.

"Det, der er udfordringen ved at gå fra TeleCare Nords erfaringer med KOL-behandling med telemedicin og så rulle det ud til hele landet, er kun at give det som et tilbud til de patienter, som vi har dokumentation for, vil få gavn af det – og ikke som et tilbud til alle patienter. Jeg kan godt have min tvivl om, hvorvidt det er muligt at skelne mellem de forskellige patientgrupper."

Telemedicin er en ny model at digitalisere i fællesskab på

Indkøbene af telemedicinske løsninger i to store fællesskaber til behandling af KOL-patienter er en ny model at digitalisere på tværs af sektorer. "Der åbner sig nye muligheder for bedre, billigere og mere ensartet digital udvikling i de kommende år," siger digitaliseringschef Mette Harbo, Københavns Kommunes Sundhedsforvaltning og medlem af formandskabet for telemedicin (FUT).

Det landsdækkende telemedicinske projekt, TeleKOL, som indeholder etablering af en landsdækkende, digital infrastruktur, medarbejderløsninger og borgerløsninger er inde i en god gænge. Kort før jul skrev Fælles Udbud af Telemedicin (FUT) under på kontrakten med Systematic om digital infrastruktur. I februar 2019 indgik de fem landsdele og 98 kommuner kontrakt med CGI om medarbejderløsninger. Og i øjeblikket er de fem leverandører af borgerløsninger i gang med at teste deres løsninger op mod infrastruktur og medarbejderløsninger. De fem leverandører af borgerløsninger er CGI, EWII Telecare, KMD, Medware og Tunstall. Telemedicin handler om, at KOL-ramte borgere i eget hjem ved hjælp af en app sender data ind til praktiserende læge, kommunal sundhedspleje eller sygehus. Borgerens data bliver gjort tilgængelige for personalet via medarbejderløsningen.

"Allerede nu har det vist sig at være en interessant forretningsmodel, når vi arbejder med at digitalisere et fagområde på tværs af sektorer. Hvis

vi lykkes med at få tilstrækkelig beslutningskraft og en stærk styring på tværs af så mange organisationer, åbner der sig mange nye muligheder for bedre, billigere og mere ensartet digital udvikling af den offentlige sektor i de kommende år," siger Mette Harbo.

Forskellige udbud

Formålet med de forskellige udbud har været at opbygge en national, digital infrastruktur, som alle skal bruge, hvor der så ved siden af etableres en række rammeaftaler med forskellige leverandører af telemedicinske løsninger, som bygger oven på den telemedicinske løsninger.

Mette Harbo: "Det har været vigtigt at gennemføre de forskellige udbud for at understøtte en flerleverandørstrategi. Både for at undgå et nyt monopol, og for at sikre at kommuner og regioner har mulighed for selv at vælge mellem forskellige løsninger".

"I den forstand er vi allerede lykkedes, da vi i dag har otte rammeaftaler

med fem forskellige leverandører. Muligheden for at markedet bliver åbnet op, og vi kan fastholde den situation, er i høj grad til stede. Kommuner og regioner har forskellige behov og ambitioner, og med rammeaftalerne har de mulighed for at vælge blandt flere leverandører, der kan sikre lokalt tilpassede løsninger,” siger Mette Harbo.

Som nævnt er infrastrukturen fra Systematic det fundament, telemedicinløsningerne bygger på. I rammeaftalerne køber kommuner og regioner ”tynde”, billigere løsninger ud mod medarbejderne (CGI red.) og mod borgere. Når borgerløsningerne er endeligt godkendte og testet i juni måned, vil borgeren hente en app ned på sin telefon, og borgeren kan fra en smarphone eller anden enhed sende data ind til medarbejderløsningen. Første delleverance på medarbejderløsningen er afsluttet, og der kører integrationstests op mod infrastrukturen fra de fem borgerløsninger hen mod sommerferien. Før sommerferien vælger kommuner og regioner leverandører og underskriver kontrakt.

”Vi har købt moduler og valgt at få flere leverandører. Vi har bevidst fravalgt en stor forkromet løsning fra én leverandør. Det havde fra en indkøbsbetragtning været besnærende at vælge den, så alt kommer fra en og samme leverandør. Men det ville have ført til et nyt monopol. Vi har villet undgå et nyt monopol på alt tværsektoriel sundheds it, og vi ville undgå at stå tilbage med et proprietært system,” siger Mette Harbo.

Pilen peger på grønt

Lige nu peger pilen på grønt – både hvad angår tidsplaner og budgetter. Mette Harbo: ”Det skal nok give os noget bøv! – noget teknisk bøv! – når der er flere leverandører involveret. Det ved vi godt. Men det tager vi med sindsro, fordi vi mener kursen er rigtig. Vi vil åbne standarder og åbne snitflader inden for telemedicin. Det er op til de valgte leverandører at åbne deres systemer, så de kan arbejde sammen med andre leverandørers systemer. Det nytter ikke at sætte heg! omkring deres egen løsning og lukke af for andre, hvis man fremover vil sælge til det danske sund-

hedsvæsen. Om få år kommer der helt nye teknologier, som den telemedicinske infrastruktur og medarbejderløsninger skal kunne interagere med, og så hjælper det ikke, hvis vi har valgt en række leverandører, som ikke har åbne systemer.”

Mette Harbo fortæller videre, at så længe kommuner og regioner står sammen om indkøbene i fællesskaber, vil operationen også lykkes.

”Det er rigtig glædeligt, at vi kan holde sammen på tværs. Der er en vilje i kommuner og regioner til at stå sammen i fællesskaber. Det er teknologisk svært for den enkelte kommune at bygge teknisk viden op om telemedicin, og det er ligeledes dyrt at gøre det alle 98 steder. Der er store fordele for alle ved at løfte det i fællesskab. Det er et sundhedstegn og viser en høj grad af gensidig tillid, at man kan lave it i fællesskab. Det er fint at kommunerne accepterer hinanden i et fællesskab, hvor der udpeges få kommuner at løse en konkret opgave på vegne af de andre kommuner,” siger Mette Harbo.

«««

”

Allerede nu har det vist sig at være en interessant forretningsmodel, når vi arbejder med at digitalisere et fagområde på tværs af sektorer.

Mette Harbo, Københavns Kommune

FAKTA

I fremtiden vil kommuner og regioner gerne brede den digitale infrastruktur ud, så den omfatter telemedicinske løsninger til andre sygdomme end KOL. De vil også gerne bruge telemedicin over for diabetes 2 og hjertepatienter og andre patienter med kroniske sygdomme og som kan monitoreres i eget hjem.

98 kommuner og fem regioner har peget på samme leverandør

Der bliver skrevet danmarkshistorie inden for telemedicin. Både kommuner og regioner i Østdanmark og Vestdanmark har uafhængigt af hinanden valgt CGI som leverandør af medarbejderløsningen til behandling af KOL-patienter. Det vil sige, at 98 kommuner og fem regioner har peget på nøjagtig den samme leverandør.

”

Direktør Anders Kjærulff, landsdelsprogram Midtjylland, glæder sig over, at kommuner og regioner nu samarbejder om en fælles løsning, som tilgodeser de behov, som både borgere, kommuner og regionerne har.

Den vestlige del af Danmark – med 52 kommuner og de tre regioner: Nordjylland, Midtjylland og Syddanmark – er gået sammen om indkøb af en fælles løsning, der skal bruges af medarbejdere på hospitaler og i kommuner. Det samme er sket i den østlige del af Danmark, hvor 46 kommuner og Region Hovedstaden og Region Sjælland er gået sammen om at købe en fælles løsning. Og beslutningen i de to indkøbsfællesskaber er landet på den samme leverandør, CGI, der således har gjort rent bord. Lægges de to beslutninger sammen betyder det, at alle 98 kommuner og fem regioner kommer til at bruge den samme løsning til medarbejderne på hospitaler, og i den kommunale sundhedspleje og hos praktiserende læger. Det er historisk.

It-løsningen fra CGI bliver det primære arbejdsredskab for læger og sygeplejersker, der tager sig af den telemedicinske monitorering af borgere med svær KOL og som tager aktivt del i behandlingen i eget hjem.

Borgerne får udstyr, der gør det muligt at måle puls, vægt og iltmætning i eget hjem. Det giver større tryk, færre sygehusbesøg og indsigt i egen sygdom. Data fra borgerne sendes til læger og sygeplejersker, der har adgang til data via medarbejderløsningen.

Derved kan medarbejderne monitorere patienterne på afstand.

Både i øst og vest er tilbuddet målrettet borgere med svær KOL, men det er hensigten, at telemedicin skal bredes ud og omfavne andre kroniske sygdomme som f.eks., diabetes-, hjerte- og kræftområdet.

Direktør Anders Kjærulff, Silkeborg Kommune og kommunal formand for landsdelsprogram Midtjylland, glæder sig over, at kommuner og regioner nu samarbejder om en fælles løsning, som tilgodeser de behov, som både borgere, kommuner og regionerne har.

Enhedschef i det nære sundhedsvæsen Anne Hjortshøj, Region Sjælland siger: ”Det fælles indkøb af den telemedicinske medarbejderløsning er en rigtig god nyhed, fordi det styrker samarbejdet på tværs af sektorer, når vi løfter opgaven i fællesskab og deler den kompleksitet og de risici, der generelt er forbundet med indkøb af it-løsninger”. Hun underskriver kontrakten med CGI på vegne af alle 48 myndigheder i den østlige del af Danmark.

Lægelig direktør Peder Jest, OUH, og regional formand i Syddanmark:

”At gå sammen giver ikke bare en økonomisk fordel. Med en fælles it-løsning er der også fokus på sammenhængen i patientens forløb. På den måde vil sundhedspersonale, uanset om de arbejder på et hospital eller i en kommune, se borgerens oplysninger og data i det samme system, og det skærper sammenhængen”.

Regeringen, KL og Danske Regioner vedtog, som en del af økonomiaf-

talen 2016, at udbrede telemedicinsk hjemmemonitorering til borgere med KOL i hele landet. Forventningen er, at løsningerne er klar til drift ved udgangen af april 2020 i Vestdanmark, og i Hovedstaden og i Region Sjælland i sommeren 2020.

Udbredelsen af telemedicin til borgere med KOL skal bidrage til udviklingen af et nært og tæt samarbejdende sundhedsvæsen. Udbredelsen til borgere med KOL forventes at være første skridt, mens nye relevante patientgrupper med tiden kan tilbydes telemedicin, såfremt erfaringer er positive, og der foreligger god dokumentation af effekten.

Samarbejde på tværs sikrer sammenhæng for patienter

Med aftalen inspirerer kommuner og regioner til udvikling og innovation på it-området i Danmark. Der er et ønske om at arbejde tæt sammen på tværs, og samtidig fastholde en sund konkurrence mellem leverandører på it-området. Ifølge direktør Eva Sejersdal Knudsen, Region Nordjylland og regional formand for landsdelsprogram Nordjylland, viser netop dette fælles indkøb at samarbejde på tværs er en reel mulighed, der gavner både udvikling og økonomisk rentabilitet på området for it-løsninger i sundhedsvæsenet.

Den telemedicinske it-løsning til medarbejdere på hospitaler og i kommuner integrerer til den nationale telemedicinske infrastruktur, som netop nu er under udvikling.

«««

FAKTA

FUT organisationen:

Fælles Udbud og Udvikling af Telemedicin (FUT) er den organisation, der har ansvaret for at gennemføre udbud, udvikling og levering af telemedicinske løsninger og telemedicinsk infrastruktur på vegne af alle landets 98 kommuner og 5 regioner.

KOL er kun det første skridt på vejen for telemedicin

"KOL er kun den første kroniske sygdom, der omfavnes af telemedicin," siger specialkonsulent Poul Erik Kristensen, KL.

I økonomaftalerne for 2016 blev KL, Danske Regioner og regeringen enige om at udbrede telemedicinsk hjemmemonitorering til borgere med KOL i hele landet. Det skal ske inden udgangen af i år. Men der er allerede nu indtrådt forsinkelser, så det tidligst går i stabil drift i første halvår af 2020. Den overordnede vision for at udbrede telemedicin er, at borgere med KOL (rygerlunger red.) skal være aktivt med i behandlingen, det skal skabe tryghed og patienterne kan blive behandlet i vante omgivelser i eget hjem og antallet af akutte indlæggelser kan minimeres. Patienten kan ved hjælp af telemedicinsk udstyr i eget hjem sende data til kommunalt sundheds-personale, til praktiserende læge og sygehus. Aftalen som KL, Danske Regioner og regeringen indgik, bygger på de positive erfaringer fra indførelsen af telemedicin i Nordjylland for mere end 1400 KOL-patienter. Specialkonsulent Poul Erik Kristensen, KL: "Vi er optaget af, at den digitale infrastruktur, medarbejderløsninger og borgerløsninger i telemedicin rimelig hurtigt kan bredes ud til andre sygdomsområder. KOL er ikke det største sygdomsområde. Men det er det første område, hvor vi udbreder telemedicin baseret på de gode erfaringer fra Nordjylland. Vi har etableret et historisk samarbejde på tværs af alle regioner og kommuner. Vi skal udnytte det gode samarbejde, vi har bygget op til at omfatte patienter med andre kroniske sygdomme og funktionsnedsættelser, som kan blive behandlet i eget hjem. Vi er i gang med at bygge telemedicin op til at omfavne alle kroniske sygdomme og funktionsnedsættelser".

Aftalen om telemedicin indebærer, at der i de fem landsdele vil blive etableret et telemedicinsk tilbud på tværs af kommuner og regioner, som bliver udbredt til relevante borgere med KOL.

"KOL er således kun det første skridt for telemedicin. I det øjeblik vi er i stabil drift i løbet af 2020, er vi også parate til at udvide til andre sygdomsområder som diabetes og hjertesvigt. Uanset om der isoleret set er god økonomi i det for kommunerne eller ej, så mærker vi en markant efterspørgsel efter telemedicin, hvor en behandling kan foregå trygt i eget hjem. Erfaringerne fra Nordjylland viser, at patienterne godt kan finde ud af at bruge teknologien," siger Poul Erik Kristensen.

Så snart KOL-behandlingen er bredt ud i alle landsdele, vil patienter med andre kroniske sygdomme kunne blive monitoreret i eget hjem ved hjælp af telemedicin.

Storskalaforsoget i Nordjylland

TeleCare Nord har i tre et halvt år i perioden fra 2012 til og med 2015 arbejdet med at tilbyde telemedicin til borgere med KOL i stor skala. Formålet med at gå fra et pilotprojekt til et storskalaforsoeg var at hente erfaringer i driften for at blive klogere på hvilke gevinster, der kan høstes med telemedicin. Efter projektets afslutning i 2015 er behandlingen med telemedicin fortsat som et tilbud i Nordjylland og som i dag omfatter 850 patienter med svær KOL.

Poul Erik Kristensen: "At bruge tal fra Nordjylland, hvor man er længst fremme med at høste erfaringer med telemedicin over for KOL-patienter, og som baserer sig på en helt bestemt organisering af et specifikt område, og så tro, at man kan eksportere disse tal - én til én - til andre regioner, tror jeg ganske enkelt ikke på. Men omvendt er jeg ikke i tvivl om, at telemedicin er en god investering på langt sigt. Det, der er fordelen ved den business case, der ligger til grund for indførelsen af telemedicin er, at

jo flere, der bruger det, desto bedre bliver behandlingen af patienter såvel som økonomien i projektet".

Telemedicin trækker tråde tilbage til 2009 med ABT-Fonden (Arbejdskraft Besparende Teknologi red.), hvor der var lovende projekter inden for telemedicin. Eksempelvis den berømte KOL-kuffert fra Kerteminde. Men lige præcis det projekt er også et projekt, der ikke blev bredt ud over kommunegrænsen. Siden kom andre interessante projekter, TeleCare Nords projekt fra 2011, som blev skaleret op i Region Nordjylland, og som nu danner skole for hele landet.

Det nye i telemedicin er, at 98 kommuner og fem regioner går sammen om fælles løsninger og allerede har underskrevet kontrakt om digital infrastruktur på området. Der er netop underskrevet kontrakter til medarbejderløsninger. (læs artikel side 28)

"Vi har gennem årene set en masse lovende projekter, som ikke er blevet udbredt til andre kommuner eller regioner. Nu skal vi have telemedicin ind i den daglige drift i hele landet. Det skal passe ind i den måde, vi i forvejen samarbejder på inden for rammerne af sundhedsaftalerne," siger Poul Erik Kristensen.

Han betoner, at der ikke er en kommunal sektorgevinst ved telemedicin. Det er ikke dem, der leverer plejen til patienterne, kommunerne, som isoleret set får den økonomiske gevinst, da det er sygehusene som sparer indlæggelsesdage. Set i det perspektiv, er TeleKOL ikke noget kommuner sparer penge på. "Men vi går ind i det, fordi patienterne efterspørger det og fordi vi på længere sigt tror på en samfundsøkonomisk gevinst. Det er win-win når patienterne samtidig bliver mere trygge," siger han.

«««

FAKTA

I regeringens og DF's nye oplæg til en sundhedsreform er kommunerne tiltænkt en vigtigere rolle end i dag, da kommunerne – og de praktiserende læger – i højere grad skal varetage en række opgaver, som sygehusene har løst. Målet er, at i 2025 skal mindst en halv million ambulante besøg af patienter med eksempelvis kroniske lidelser som KOL og diabetes overgå til det nære sundhedsvæsen. Her vil telemedicin kunne spille en afgørende rolle, da det vil kunne digitalisere dataopsamlingen fra patienterne.

I oplægget til sundhedsreformen vil man også forebygge mindst 40.000 af de såkaldt "uhensigtsmæssige indlæggelser" om året.

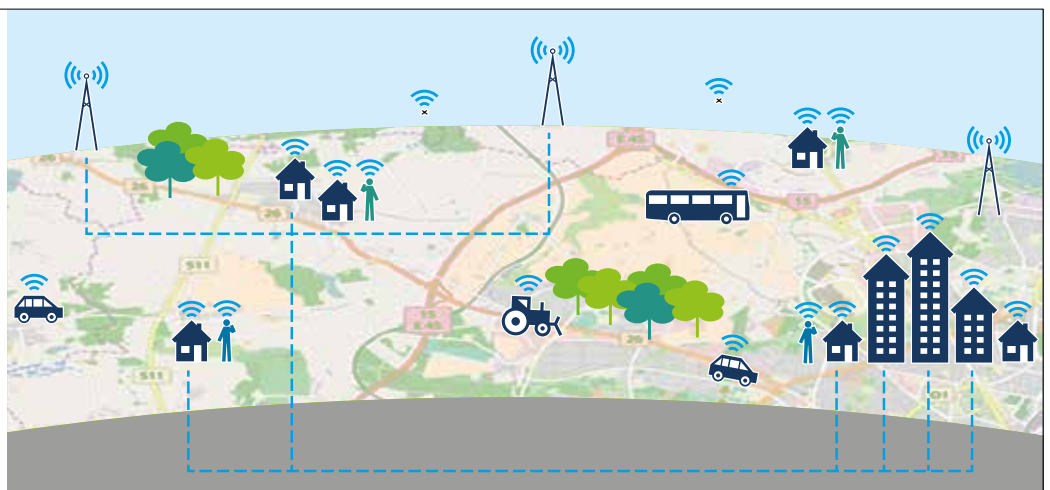

... gør du dig
også tanker om
infrastrukturen til
Smart Society?

N E T P L A N

netplan@netplan.dk | +45 4824 6828
netplan.dk

Sundhedsøkonom kritiserer business cases bag telemedicin

Sundhedsøkonom Kjeld Møller Pedersen, kritiserer de it-business case analyser, der er blevet brugt til at indføre telemedicin.

Sundhedsøkonom Kjeld Møller Pedersen, professor ved Syddansk Universitet og Aalborg Universitet, er kritisk over for de it-business case analyser, der ligger bag udrulningen af telemedicin til patienter med KOL (rygelunger red.). Han er ikke principiel modstander af telemedicin, men han mener, de sundhedsmæssige gevinster ved telemedicin ikke er tilstrækkeligt dokumenterede.

"Hvis vi indfører en ny slags medicin over for patienter, skal vi have evidens. Vi begynder ikke først med at behandle for derefter at vente på beviserne. Vi starter med at bevise, at medicinen har en gavnlig effekt. Hvis vi tager telemedicin som eksempel og vurderer, at telemedicin i værste fald er harmløst, så kunne vi indføre telemedicin til alle, fordi det ikke gør skade. Men vi ved rent faktisk ikke, om telemedicin er harmløst," siger Kjeld Møller Pedersen.

Telemedicin er ikke et it-projekt og det er heller ikke it-ydelser. Ved telemedicinske ydelser skal man bruge de sundhedsøkonomiske evalueringsskemaer, som er specielt udviklet til sundhedsydelser: MTV (medicinsk teknologivurdering), MAST (model for assessment of telemedicine), CEA (cost-effectiveness analyse).

Ifølge Kjeld Møller Pedersen kan It-business case analyser slet ikke bruges til vurdering af sundhedsydelser.

"Telemedicin er efter min opfattelse en sundhedsydelse, der er digitalt understøttet over afstand. Det involverer en sundhedsfaglig person og en patient med synkron eller asynkron hjemmemonitorering af kliniske parametre. Telemedicin er ikke et it-projekt, men bygger som så meget andet i sundhedsvæsenet på it og apparatur. Det er vigtigt at forstå forskellen, når der skal evalueres og tages stilling til systematisk indførelse af telemedicinske løsninger," siger Kjeld Møller Pedersen.

Sårvurdering

Han henviser til det fælleskommunale sårvurderingsprojekt.

På Odense Universitetshospital er der gennemført et forskningsprojekt inden for "sårvurdering" som et lotteribaseret forsøg. Det vil sige en gruppe af patienter fik behandling med telemedicin, mens en anden gruppe ikke fik det.

Forskningsprojektet på Odense Universitetshospital handlede om telemedicinsk sårvurdering af diabetisk fodsår og venøse bensår.

"Selv om vi skal være forsigtige med fortolkningen, viste forsøget, at der var en overdødelighed blandt patienter der fik telemedicin. Så vi kan ikke bare gå ud fra, at telemedicin er harmløst. Derfor er jeg kritisk og skeptisk over for de it-business case modeller bag telemedicin. Jeg mener, vi skal følge de almindelige retningslinjer for medicin som gælder inden for andre diagnoser," siger Kjeld Møller Pedersen.

Businesscasen for sårvurdering, som blev lavet tilbage i 2012, byggede på ikke mindre end 100 antagelser og viste en utrolig akkumuleret nettogevinst frem til 2020 på ca. 1,8 mia. kr. I tallene var der endda ikke medregnet f.eks. antal indlæggelser, amputationer eller lægekonsultationer. Et worst case-scenarie viste en gevinst på nul, og den bedste business case viste en gevinst på 6 mia. kr.

"En business case analyse er et udmærket redskab til at kortlægge, om telemedicin har et vist potentiale, hvis man er omhyggelig med de antagelser man lægger ind i den. Men man må ikke forveksle de antagelser med viden om, hvorvidt det virker. Det var præcist, hvad der skete med udrulning af telemedicin i kommuner inden for sårvurdering. Den var baseret på en business case med 100 antagelser. Det er ubehagelig læsning, viser undersøgelsen fra Odense Universitetshospital," siger Kjeld Møller Pedersen.

FAKTA

I september 2015 indgik Danske Regioner, KL og regeringen en aftale om udrulning af telemedicin for KOL-patienter til hele landet – før de egentlige videnskabelige resultater endnu ikke var publiceret. Det er denne udrulning, som nu er i fuld gang.

I december 2018 indgik FUT – Fælles Udbud af Telemedicin – en kontrakt med Systematic om den nationale, digitale infrastruktur for telemedicin. Lige nu har regionerne valgt medarbejderløsninger (læs andetsteds) og til juni 2019 indgås kontrakt med fem leverandører om borgerløsninger.

”

Det, der er udfordringen ved at gå fra TeleCare Nords erfaringer med KOL-behandling med telemedicin og rulle det ud til hele landet, er kun at give det som et tilbud til de patienter, som vi har dokumentation for, vil få gavn af det – og ikke som et tilbud til alle patienter. Jeg kan godt have min tvivl om, hvorvidt det er muligt at skelne mellem de forskellige patientgrupper.

Sundhedsøkonomen efterlyser, at beslutningstagerne interesserer sig for effekten på relevante kliniske parametre som sårheling og lungefunktion, før man ser på patienttilfredshed, patienttryghed og personaletilfredshed.

TeleCare Nord

I forbindelse med den nationale udrulning af telemedicin til behandling af KOL-patienter, er det erfaringerne fra Region Nordjyllands TeleCare projekt, der ligger til grund for udrulningen.

I maj 2018 skrev Kit-Magasinet om dette projekt:

”Vores erfaringer med telemedicin viser, at når det målrettes patienter med svær KOL er der både en sundhedsøkonomisk gevinst og en patientnær effekt i form af mere tryghed, sygdomsmestring og mere livskvalitet. Besparselsen er i gennemsnit 7.000 kr. årligt pr. borger. Gevinsterne kommer først og fremmest i færre antal indlæggelser på sygehuse og færre indlæggelsesdage,” siger sekretariatschef Tina Heide, Telecare Nord, maj 2018 i Kit-Magasinet.

Kjeld Møller Pedersen: ”Hvis vi tager Telecare Nords projekt om KOL, kan Telecare Nord ikke dokumentere, at telemedicin gavner alle patientgrupper med KOL. TeleCare Nord har målt størst effekt for de KOL-patienter, der er hårdest ramt. Det, der er udfordringen ved at gå fra TeleCare Nords erfaringer med KOL-behandling med telemedicin og rulle det ud til hele landet, er kun at give det som et tilbud til de patienter, som vi har dokumentation for, vil få gavn af det – og ikke som et tilbud til alle patienter. Jeg kan godt have min tvivl om, hvorvidt det er muligt at skelne mellem de forskellige patientgrupper.”

Han understreger, at han ikke er imod telemedicin, men ønsker at bruge telemedicin over for de KOL-patienter, der har gavn af det og efter at der

er foretaget en Medicin Teknologisk Vurdering (MTV) frem for en it-business case.

Sundhedsøkonomen efterlyser at de samme principper bruges inden for telemedicin som for almindelig medicin. At man gennemfører forsøg med medicinen over for udvalgte patienter og dokumenterer effekten eller mangel på samme. Det er ikke sket med telemedicin. Der skal gælde de samme principper.

»»

”

Jeg er optaget af, at pengene bruges rigtigt og at medicinen, som tilbydes, virker positivt.

Kjeld Møller Pedersen, Syddansk Universitet.

Fælles Servicecenter for Telesundhed i Midtjylland

19 kommuner i Region Midtjylland har sammen med regionen og syv hospitaler oprettet et Fælles Servicecenter for Telesundhed til service, logistik og support af borgere med kroniske sygdomme.

Fælles Servicecenter for Telesundhed er et samarbejde mellem 19 kommuner og Region Midtjylland og syv hospitaler samt alment praktiserende læger om telemedicin til service, logistik og support af borgere, der får telemedicinsk udstyr i eget hjem.

Desuden har der været en række private aktører som Systematic og Falck involveret i projektet med at udvikle Servicecenteret i et OPI-projekt fra 2015-2018. Servicecenteret er startet i 2018 og centerleder Per Bo Nørgaard Andersen fortæller, at Det Fælles Servicecenter har bragt udstyr ud og supporterer knap 90 borgere med KOL, diabetes 2 og hjertesvigtpatienter i eget hjem. Desuden supporterer man 1000 borgere med en app til sårvurdering.

Lige nu forbereder Per Bo Nørgaard Andersen et leverandørskifte på både logistikdelen og service-, og supportdelen. Begge leverandører skal være på plads, når det landsdækkende Tele-KOL-projekt går i drift næste år.

"Der er et kæmpe potentiale for Fælles Servicecenter i at bidrage til, at vi sammen med kommuner, praktiserende læger og hospitaler kan udvide tilbuddene for telemedicin. Samtidig mener jeg, det er vigtigt ikke at undervurdere det ret komplekse samspil, som det kræver for at kunne udbrede telemedicin," siger Per Bo Nørgaard Andersen.

At få telemedicin i anvendelse kræver ikke kun en ny smart teknologi eller telemedicinsk udstyr. Hver eneste patient, der monitoreres med telemedicin, åbner reelt et nyt behov med en bestemt sygdom eller sundhedsudfordring. Det kræver forskellige organisatoriske setups i behandlerledet, og derfor er det helt afgørende, at kommuner, praktiserende læger og sygehuse arbejder sammen om telemedicin.

"Hver gang du kobler en borger på telemedicin, øger du kompleksiteten. Det helt afgørende med telemedicin er, at sikre transporten af data fra

patientens hjem og til modtageren, så de data, der sendes frem til personalet, er de samme data – uanset det lokale it-system. Det er vigtigt ikke at undervurdere kompleksiteten i teknologien og i organisationen, samt den understøttende logistik og support der skal etableres for at det hele virker," siger Per Bo Nørgaard Andersen.

Thorkild har diabetes 2

Thorkild Bisbo er 71 år, pensioneret og tidligere journalist. Han har haft diabetes i 20 år. Han er en af de 90 patienter som monitoreres med telemedicin fra det Fælles Service Center i Midtjylland. Thorkild Bisbo havde længe haft sin daglige gang på hospitalet i Horsens, da diabetessygeplejersken Rikke foreslog ham at få telemedicin. Det tilbud takkede han ja til. Nu foretager han selv sine blodtryks- og blodsuktermålinger i eget hjem. Det har givet ham tryghed og mere tid i hverdagen.

"At bruge telemedicin sparer mig en masse tid. Andre skal jo rive en hel dag ud af kalenderen for at komme til tjek - for mig tager det kun 15 minutter," siger Thorkild Bisbo.

Det er præcis et af argumenterne for den nationale udrulning af Tele-KOL. Det skal være nemt, enkelt og trygt for patienten.

Thorkild Bisbo kan selv følge med i sine tal, da resultaterne kommer frem på hans skærm. Er tallene ikke, som de skal være, får han et kald fra sygeplejersken Rikke.

Thorkild Bisbo tænder computeren og gør klar til sin konsultation. Thorkild Bisbo har sin egen router i hjemmet for at sikre, at de data han sender ind til hospitalet, er korrekte.

En indgang

Med Fælles Servicecenter for Telesundhed har borgerne i Region Midtjylland én indgang til service og support, når de har telemedicinsk udstyr i eget hjem.

Per Bo Nørgaard Andersen "Det, vi gerne vil i Fælles Servicecenter, er, at kommuner vil blive mere forpligtet til at anvende Fælles Servicecenter. Der køres en række lokale sundhedsprojekter, og det giver flere forskellige teknologiske og organisatoriske setups. Vi ønsker at kommunerne og hospitalerne lægger alle diagnoser, som kan løses med telemedicin, ind på centeret. Det vil også løfte kvaliteten og ensartetheden i den logistik og support som bliver leveret og vil være det bedste for borgerne".

"Vi skal have det til at virke på et sygdomsområde og for en borgergruppe først, inden vi breder det ud til andre områder. Jeg mener, vi kommer i drift med infrastrukturen fra Systematic i 2020 eller 2021. Når Tele-KOL så virker, giver det god mening at lægge andre opgaver ind som TeleGravide eller måske endda medicindispensere som kan hjælpe borger i eget hjem med at tage deres medicin til tiden. Så KOL er det første store sygdomsområde, der kommer ind i Fælles Servicecenter og på den nationale infrastruktur" siger Per Bo Nørgaard Andersen.

FAKTA

Medlemmer

Fælles Servicecenter gik i drift 1. maj 2018 og har følgende medlemmer:

Kommuner

Alle 19 kommuner i Region Midtjylland.

Region Midtjylland

Aarhus Universitetshospital

Regionshospitalet Horsens

Regionshospitalet Randers

Hospitalsenhed Midt

Hospitalsenheden Vest

Regionspsykiatrien

Præhospitalet

”

Hver gang du kobler en borger på telemedicin, øger du kompleksiteten. Det helt afgørende med telemedicin er, at sikre transporten af data fra patientens hjem og til modtageren, så de data, der sendes frem til personalet, er de samme data – uanset det lokale it-system.

centerleder Per Bo Nørgaard Andersen

Et marathon i hacking hedder selvfølgelig et hackathon

Førerløse køretøjer, sensorer, trafiklys og kameraer blev hacket og beskyttet. Et marathon i hacking over seks timer hedder selvfølgelig et hackathon.

Smart City Cybersecurity Lab havde på deres Hackathon sat fire udfordringer op, som de 60 deltagere kunne prøve kræfter med. Kunne de hacket et førerløst køretøj? Kunne de udvikle sikre smart city løsninger med IoT og sensorer (LoRaWAN)? Kunne de bruge kamerateknologi til nye parkeringsløsninger? Kunne de hacket og sikre trafiklys? Spørgsmålene til dette års hackathon står i kø.

Der blev hacket igennem og ydet første-hjælp til hacket udstyr på årets hackathon, der blev afholdt i DTU Skylab. Her er vinderholdet ved at demonstrere, hvordan man kan hacket en sensor ved hjælp af et spejl.

Foto: Kaare Smith

"Danmark og danske kommuner har store muligheder med konkrete teknologier og nye services til at udvikle bedre styring af bygninger, miljø og trafik. Før vi kan udnytte det fulde potentiale, skal vi være gode til at forstå og håndtere sikkerhed og privacy, og stille krav til løsninger og leverandører. Hackathon er en del af denne mission," siger digitaliseringschef Marie Danneskiold-Samsøe, Vallensbæk Kommune og formand for Smart City Cybersecurity Lab, der er et tværgående samarbejde mellem kommuner, universiteter og virksomheder med det formål at fremme sikkerhed og privatlivsbeskyttelse i Smart City-løsninger.

Sekretariatet er placeret på Danmarks Tekniske Universitet (DTU), der også var vært for dette hackathon.

"Det er fedt at se folk med helt forskellige profiler som ethical hacker, GIS projektleder, prototypeudvikler, kryptografiingeniører, studerende og klimaduks arbejde sammen om at løse konkrete udfordringer. Ved at sammensætte teams på tværs af fagligheder, har vi fået nogle stærke indsigter i udfordringer med cybersikkerhed i smart city. Samtidig har vi også fået meget konkrete forslag fra de otte seje hold til at imødegå truslerne. Det vil vi arbejde videre med," siger Anders Pall Sködt, der er sekretariatschef for Smart City Cybersecurity Lab.

Førerløse køretøjer

EU-projektet LINC havde medbragt et førerløst køretøj, der stod foran DTU Skylab.

"Projektet slipper snart førerløse køretøjer løs på DTU Campus i Lyngby-Taarbæk Kommune og i Hersted Industripark i Albertslund Kommune fra 2020. Alle typer af sikkerhed er essentielle elementer, når køretøjerne kommer i drift. I dette hackathon kan vi i et sikkert rum eksperimentere med, hvordan it-sikkerhed har betydning for kørsel med køretøjet, trafik-

sikkerhed, men også mere simpelt, at man kan stole på, at den kommer til tiden," siger Søren Jacobsen fra Nobina, der leverer køretøjerne i projektet. "Vores hold arbejdede med casen om førerløse køretøjer og vurderede mulige angrebsflader og risici. Vi var både studerende, virksomheder og kommuner. Det var særligt interessant at se, hvordan forskellige fagligheder og kompetencer blev bragt i spil," siger Victor Louis Vogt Sørensen, der er studerende på Aalborg Universitet KBH og med på holdet, der fik prisen for bedste pitch og kåret som det bedste hold.

I løbet af seks timer nåede holdet også at lave en forsøgsopstilling og demonstration af et potentielt angreb.

"Det var en kreativ proces, hvor der både var behov for at bringe tekniske og mere bløde kompetencer i spil. Efter 10 minutter var bordet fyldt med post-its fra vores brainstorm og processen var skudt i gang. Vi skulle bruge et spejl, en transmitter og en masse andre ting til at lave et angreb på LiDAR sensoren, der bliver anvendt i førerløse køretøjer. Det fede ved et hackathon er, at man får lov til at arbejde med en interessant case og det samtidig kan give værdi til dem, der har stillet casen," tilføjer Victor Louis Vogt Sørensen.

CIO Galina Ianchina, Albertslund Kommune, siger: "Det var imponerende, hvad holdene kunne nå på så kort tid. Der var en fornøjelse at være dommer og se den stærke samarbejdsånd og gejst skinne igennem i pitchene på scenen. Der kom en masse gode input som vi kan arbejde videre med i kommuner, virksomheder og i Smart City Cybersecurity Lab".

Galina Ianchina var med i dommerpanelet sammen med Aalborg Universitet, Banedanmark, DTU og IBM.

«««

FAKTA

De fire udfordringer

Hackathon havde 60 deltagere ligeligt fordelt mellem kommuner, virksomheder og studerende. Deltagerne fik fire udfordringer:

Udfordring 1: Vis os hvordan man hacker et førerløst køretøj. Udfordringen blev stillet af LINC-konsortiet med Albertslund, DTU, Easymile, Gate21, Gladsaxe, IBM, LOOP City, Nobina og RUC. Et førerløst køretøj vil være fysisk til stede i Skylab til hackathonet, og er endnu ikke sat i drift ved hackathonets start.

Udfordring 2: Vis os, hvordan man hacker sensorer (LoRaWAN) i det offentlige rum og kom med løsninger til at lukke hullerne, så vi kan bruge sensorene til at skabe bedre trafik, bygninger og klimaløsninger. Udfordringen stillet af DTU og præsenteret af Høje Taastrup Kommune.

Udfordring 3: Vis os hvordan man kan bruge kameraer i det offentlige rum til parkerings- og trafikløsninger uden at gå på kompromis med sikkerhed og privatliv. Udfordringen blev stillet af DTU og Frederiksberg Kommune.

Udfordring 4: Vis os hvordan man hacker og sikrer trafiklys. Case blev stillet til rådighed af Den Regionale Datahub, som er et innovationsprojekt støttet af Region Hovedstaden og Loop City. Partnerne stillede mentorer til rådighed, samt data og enheder, som de otte teams arbejdede med at hacke, teste og beskytte.

FAKTA

Parter bag arrangementet

Hackathonet blev afholdt af Smart City Cybersecurity Lab i samarbejde med innovationshubben DTU Skylab i samarbejde med:

- Partnerne i Smart City Cybersecurity Lab: Albertslund, Ballerup, Banedanmark, DTU, Frederiksberg, Gate21, IDA, Region Hovedstaden og Vallensbæk,
- LINC og partnerne bag: Albertslund, DTU, Easymile, Gate21, Gladsaxe, IBM, LOOP City, Nobina og RUC
- Smart City Cluster Denmark
- Sikker og Anvendt Data (SAnD) og partnerne bag DTU, Gate21, Frederiksberg, Høje Taastrup og 17 deltagende kommuner
- DTU Skylab
- Region Hovedstaden
- Vækstforum Hovedstaden og Erhvervsstyrelsen
- Desuden deltog Aalborg Universitet som mentor

”

Danmark og danske kommuner har store muligheder med konkrete teknologier og nye services til at udvikle bedre styring af bygninger, miljø og trafik. Før vi kan udnytte det fulde potentiale, skal vi være gode til at forstå og håndtere sikkerhed og privacy, og stille krav til løsninger og leverandører. Hackathon er en del af denne mission

Marie Danneskiold-Samsøe, Vallensbæk Kommune

Der er nu åbnet for tilmeldingen til Digitaliserings- messen19

3. oktober

Digitaliseringsmessen er Danmarks største begivenhed for offentlig digitalisering og tiltrækker mere end 2.000 mennesker fra kommuner, regioner, stat og leverandørmarkedet.

Messen afholdes af KL i samarbejde med Borgerservice Danmark og KIT@.

Samarbejdet sikrer, at messen viser alle sider af digitaliseringen og giver publikum en stor indsigt i aktuelle private og offentlige it-løsninger og -projekter, som kan understøtte og effektivisere den kommunale velfærdsudvikling og opgaveløsning.

Digitaliseringsmessen19 afholdes den 3. oktober i Odense Congress Center.

Tilmeld dig og dine kollegaer Digitaliseringsmessen og få inspiration til hvordan din kommune kan igangsætte kommunalpolitiske drøftelser af perspektiver, muligheder og udfordringer.

Prisen for at deltage er 900 kr. ex. moms, og der er fuld messeforplejning inkluderet i prisen - morgenmad, frokost, kaffe ad libitum, eftermiddagskage samt afsluttende buffet.

Programmet for den første scene er offentliggjort, og flere følger i den kommende tid.

Du kan løbende læse mere om dette års messe på
www.digitaliseringsmessen.dk

DIGI 0101
MES 111 0
SEN 01 11

IBM vinder driftskontrakt på 500 mio. kr. til Serviceplatformen

IBM har vundet genudbuddet af Serviceplatformen, om den fremtidige drift, vedligehold og videreudvikling.

"IBM har leveret et tilbud, som fuldt ud lever op til de krav og forventninger, vi har stillet til den kommende leverandør i udbudsmaterialet – det gælder blandt andet sikker drift og videreudvikling af fremtidens Serviceplatform", siger markeds- og innovationschef Inge Speiermann Vogensen, KOMBIT.

Kontrakten vurderes at have en værdi på 500 mio. kr.

Aftalen betyder også, at IBM overtager driften fra Systematic, der har drevet Serviceplatformen siden 2013.

KOMBIT måtte tidligere annullere udbuddet af Serviceplatformen på grund af for lav interesse blandt it-leverandørerne. Men efter genudbuddet er IBM nu løbet af med kontrakten.

«««

Leverandør klager over afgørelse om ESDH-kontrakt på Sjælland

En af de fem leverandører, der bød ind på ESDH-kontrakten har klaget over afgørelsen, som Digitaliseringsforening Sjælland (DIGIT) havde truffet. Leverandøren har klaget over afgørelsen til Klagenævnet for EU-udbud i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Der var i alt fem leverandører, som bød ind på kontrakten, og DIGIT har brugt Rambøll som konsulentfirma til ESDH-udbuddet. De fem leverandører var Formpipe, Fujitsu, KMD, Netcompany og Tieto.

Klagenævnet for EU-udbud skal inden for 30 dage give tilbagemelding til DIGIT om, hvorvidt klagen skal have opsættende virkning eller ej.

Der er i alt 12 kommuner er med i DIGIT:

Greve, Guldborgsund, Holbæk, Kalundborg, Køge, Lejre, Næstved, Odsherred, Ringsted, Roskilde, Slagelse, Vordingborg.

«««

Fleksibel it-outsourcing med SKI 02.22

Overvejer du outsourcing? Så kan du med fordel se nærmere på den nye SKI 02.22 it-driftsaftale

- ✓ Stor fleksibilitet, 5 løsningsområder + hosting/datacenter-kapacitet
- ✓ Op til 9 års aftalevarighed
- ✓ Få en sikker og økonomisk attraktiv leverance – og spar tid og penge på selve sourcing-processen.

Peak Consulting Group rådgiver om udbud, anskaffelse og sourcing og har bl.a. ført en offentlig virksomhed frem til en SKI 02.22 kontrakt på mindre end 3 kalendermåneder og med mindre end det halve ressourceforbrug i forhold til traditionelle udbud.

Hør mere om dette samt om dine muligheder med SKI 02.22 på vores gratis seminarer

København 12. juni kl. 8.20 - 10.30
Kolding 13. juni kl. 9.00 - 10.30

DE BRUGER IKKE ELEFANTHUER I VIRKELIGHEDEN

Adgangskontrol i netværket – NAC (Network Access Control) – er noget, der vækker interesse i de fleste IT-afdelinger. For at skabe sikkerhed, må vi nødvendigvis vide, hvad der er på netværket.

ClearPass fra HPE/Aruba Networks skaber overblik og giver dig nyttig viden om hvem og hvad, der anvender netværket – kablet som trådløst. ClearPass giver kontrol over adgangen og med adfærden på netværket.

Credocom anbefaler ClearPass, som understøtter samtlige af Gartner's anbefalinger til funktionalitet, og som samtidigt er markedets mest brugervenlige løsning.

Hos Credocom er vi eksperter i IT-sikkerhed og leverer markedets stærkeste IT-sikkerhedsløsninger.

Hvis din kommune skal stå stærkere i kampen mod cyberkriminalitet, står vi klar til at hjælpe.

Ring: **38 14 02 00** eller skriv til kontakt@credocom.dk

Credocom er underleverandør på rammeaftalerne for både netværks- og serverløsninger mellem Hewlett Packard Enterprise, HPE Aruba og Moderniseringsstyrelsen.

aruba

a Hewlett Packard
Enterprise company

MODERNISERINGSSTYRELSEN

Credocom
WHEN **IT** HAS TO BE SAFE